

آواز

ملی

نشریه رادیو تلویزیون ملی افغانستان
شماره چهارم سال ۱۳۹۰ خورشیدی

په فرهنگي چارو کې مشاور وزير سرمحقق زلمی هیوادل د هرات راډیو تلویزیون دنوې ودانۍ د ډبرې ایښودو په حال کې

محمد انور جگدک وزیر مشاور و والی ولایت کندز و جلال الدین محمودی معاون ریاست عمومی راډیو تلویزیون ملی و دستیار مطبوعاتی معاون اول ریاست جمهوری اسلامی افغانستان چین گذاشتن سنگ تهنهاپ راډیو تلویزیون محلی ولایت کندز

محمد زرین انخوری رئیس عمومی راډیو تلویزیون ملی افغانستان و رئیس راډیو تلویزیون دولتی چین چین امضای قرار داد نشراتی کشایم و همکاری

د افغانستان دملي راډیو تلویزیون لوی رییس د هرات راډیو تلویزیون دودانۍ ډبره ږدي

MOB
E-mail: ahm

بیتقال

صاحب امتیاز : رادیو تلویزیون ملی افغانستان

مدیرمسوول: لمیه احمدزی

گرافیک و دیزاین : محمدآجان نادم و غلام مصطفی حمیدی

کمپیوتر : فاطمه هاشمی

نشانی : وزیر محمد اکبر خان سرک ۱۳ ریاست عمومی

رادیو تلویزیون ملی

تیلیفون : ۲۰۲۳۱۰۷۳۵

تیراژ : ۷۰۰

ایمیل آدرس: awazrta@yahoo.com

آواز در ویرایش و کوتاه کردن نوشته ها آزاد است.

شرح پستی : شکیب دوست گوینده رادیو تلویزیون ملی

افغانستان

چاپ : مطبعه آزادی

در برگهای این شماره

- ↓ مقدمه
- ↓ رویداد های فرهنگی
- ↓ دهبواد دسولي او جرگه شاعر
- ↓ مدیریت در رسانه ها
- ↓ دژوند بوه ستره هیله ...
- ↓ شناسانی کارمندان
- ↓ مستی سنډري اومست....
- ↓ موسیقي اصیل افغاني به گودال نیستی
- ↓ لنډی او تیبیزه
- ↓ پانیز ...
- ↓ نگاهی گذرا به سینمای افغانستان
- ↓ دغچینه
- ↓ اخلاق ژورنالیست
- ↓ خنکه ښه ویاندوبی کولای شی؟
- ↓ رادیو تلویزیون بادغیس
- ↓ وضعیت سینماهای شهر کابل
- ↓ پلان نشراتی رادیو تلویزیون ملی افغانستان
- ↓ البوم هنري و صفحه شعر

رادیو تلویزیون ملی افغانستان به مثابه رسانه ملی همواره در تلاش و تکاپو بوده تا برنامه های ویژه را بادر نظر داشت ذوق و سلیقه های متنوع بیننده گان و شنونده گان تهیه و پخش نماید. با گذشت هر روز دست آورد های ارزشمند و قابل دید را با توجه رهبری رادیو تلویزیون ملی در عرصه تقویه، وسعت، انکشاف و اكمال امواج نشراتی در ساحه پلچرخی شهر کابل به انجام رسیده که اکنون نشرات رادیو افغانستان علاوه از تمام ولایات کشور در خارج از کشور هم قابل شنیدن است. به منظور شناسایی بهترو بیشتر برنامه های رادیو تلویزیون ملی اخیراً " تفاهم نامهء همکاری تبادل برنامه ها با رادیو تلویزیون دولتی چین نیز به امضا رسید. وبه نشرات محلی رادیو تلویزیون ولایات هم توجه صورت گرفته که میتوان از اعمار ساختمان های کمپلکس ولایات کندز، هرات و پکتیا یاد آور شد که عنقریب به پایه اكمال خواهد رسید.

رادیو تلویزیون زبان گویا و موثر ترین رسانه ی اطلاع رسانی اثر گذار به تمام اقشار مردم محسوب میشود، که توجه به تقویه اكمال و امتیازات به کارمندان این رسانه از اساسی ترین اصل تقویه و موثریت برنامه ها و نشرات بهتربا کیفیت عالی می باشد.

رویدادهای فرهنگی

دهرات در ادیو تلویزیون ...

دهرات در ادیو تلویزیون دودانی ډبره کینودل شوه په دی وروستیو کې دهرات په ولایت کې دافغانستان دملي رادیو تلویزیونودانی دجوړونې بنسټ ډبره په فرهنگي چاروکې دجمهوری ریاست سلاکار وزیر بناغلي زلمي هیواد مل ، دافغانستان دملي رادیو تلویزیون لوي رییس بناغلي محمد زرین انځور او دهرات ولایت مرستیال لخوا کینودل شوه. دغه ودانی دملي رادیو تلویزیون د پراختیایي بودیجې ، څه دپاسه لسو میلیونو افغانیو په لگښت په یو پوړیو بڼه چې سټدیوګانی اداري، نشراتي او تخنیکي برخې لري ، دا تومیاشتو په ترڅ کې جوړیږي . دافغانستان دملي رادیو تلویزیون لوي رییس محمد زرین انځور وویل: هیله من یم چې ددغې ودانی په جوړونې سره دهرات ولایت رادیو تلویزیون نشرات لانور هم پیاوړي شي او په نږدې راتلونکې کې به دپکتیکا ولایت درادیو تلویزیون د ودانی ډبره هم کینودل شي.

سنگ تهاداب ساختمان کمپلکس رادیو تلویزیون محلی کنذر توسط محمد انور جگدک وزیر مشاور و والی کنذر و جلال الدین محمودی معاون ریاست عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان و دستیار مطبوعاتی معاون اول ریاست جمهوری گذاشته شد.

جلال الدین محمودی معاون ریاست عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان گفت که رادیو تلویزیون ملی افغانستان یک رسانه ملی است که در جهت برقراری ارتباط مردم با دولت تلاش می کند.

آقای محمودی در مورد مشخصات ساختمان جدید تلویزیون کنذر گفت این ساختمان در گستره پنج جریب زمین ساخته می شود که دارای یک سټدیو خبری و یک سټدیو تولیدی به گونه معیاری ، هفده اتاق برای شعبات مختلف نشراتی ، تخنیکي و سایر ملحقات می باشد ، که هزینه آن ده میلیون و چهل هزار افغانی از بودیجه انکشافی ریاست عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان پرداخته می شود، قرار است کار این ساختمان در مدت هفت ماه به پایه اکمال برسد.

معاون ریاست عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان همچنان گفت ، قرار است مطابق استراتژی پنج ساله تلویزیون ملی در کنار دستگاه فعلی فرستنده یک دستگاه دیگر نیز در آینده در کنذر منتاژ گردد تا نشرات محلی انکشاف داده شود.

سنگ تهاداب

رویداد های فرهنگی

دیفاهم او همکاری سند

د افغانستان دملې راډیو تلویزیون لوی رییس محمد زرین انځور د لومړي ځل لپاره د ۲۰۱۱ میلادي کال دسامبر په شپاړلسمه نېټه د چین د مرکزي تلویزیون له لوی رییس سره دبیچین په ښار کې دیفاهم او همکاری سند لاسلیک کړ. ددغه قرار داد په اجنډا کې ددواړو لخوا دگډو همکاریو ژمنه وشوه، لکه:

د پروگرامونو راکړه وکړه، د خبره برخه کې داستازيوټاکل، په کابل او چین کې د تخنیکي او ژورنالستيکي کورسونه منځته راوړل اونور دي.

دياد ولو وړ ده چې ښاغلي انځور د چین د مرکزي تلویزیون دنشراتي او تخنیکي برخو څخه لیدنه وکړه او په دغه رسمي سفر کې د بهر نیواړیکو او پلان امر ښاغلی عبدالرحمن پنجشیری هم ملتیا کوله.

ارشد وزارت اطلاعات و فرهنگ برگزاری چنین جشنواره ها را برای تشویق سینماگران کشور گام مثبت خواند. سپس انجینر لطیف رئیس افغان فلم و عبدالواحد نظری سینماگرو رییس شورای مطبوعات از راه اندازی جشنواره استقبال نموده از کمبود بودجه کافی وعدم دسترسی وسایل پیشرفته سینمایی یاد آور گردیده خواهان توجه بیشتر مسولین دولتی در زمینه رشد سینمای افغانی گردیدند. محفل با توزیع جوایز از سوی جلال نورانی مشاور وزیر اطلاعات و فرهنگ، محمد زرین انځور رئیس عمومی راډیو تلویزیون ملی افغانستان، انجینر لطیف رئیس افغان فلم، داکتر محمد اکبر اکبر رئیس موسسه حمایت از رسانه ها منصور پوپل مشاور وزارت اطلاعات و فرهنگ، انجینر قیوم کریم سینماگر و عاقله رضایی سینماگر به برنده گان توزیع گردید.

این جشنواره در ماه اگست امسال به همت هنرمند افغان داکتر غیاث بیدار به همکاری وزارت اطلاعات و فرهنگ در آلمان تدویر یافته بود، که در آن حدود پانزده جایزه به سینماگران و هنرمندان افغان تعلق گرفت، چون تعدادی از هنرمندان و برنده گان جوایز در افغانستان تشریف داشتند راډیو تلویزیون ملی افغانستان برای تقدیر و توزیع این جوایز محفلی را در کابل برگزار نمود.

توزیع جوایز سینمایی

جوایز سینمایی جشنواره فلم های هنری که در فرانکفورت آلمان دایر گردیده بود از سوی مسولین وزارت اطلاعات و فرهنگ و راډیو تلویزیون ملی افغانستان برای برنده گان توزیع شد.

در محفل که به همین ارتباط در تالار سینمایی راډیو تلویزیون ملی افغانستان تدویر یافت جلال نورانی مشاور

توزیع تقدیرنامه های افتخاری

به منظور ارج گذاری و ستایش از خدمات موفقانه انجیران در فعال نگهداشت، ترمیم و مراقبت از دستگاه های فرستنده پلچرخي راديو تقدیر نامه های افتخاری از جانب اداره I.B.B توسط محمد زرین انجوربيس عمومی راديو تلویزیون ملی افغانستان تفویض گردید. آقای انجوررحین توزیع تقدیر نامه ها از کار و فعالیت شباروزی انجیران و اداره I.B.B یاد آوری نموده افزود: اکنون راديو تلویزیون ملی افغانستان توان مندی آنرا دارد تا با معیارات بین المللی نشرات نماید.

انجیر محمد ناصر بایک امر فرستنده ها راديو تلویزیون ملی افغانستان در مورد ایجاد و تاسیس دستگاه های فرستنده چنین معلومات ارایه نمود:

پس از بین رفتن دستگاه های موج مدیم یا متوسط که از طرف اتحاد شوروی وقت نصب و فعال گردیده بود با کمک و همکاری ایالات متحده امریکا دویایه دستگاه موج متوسط بلند طاقت از کمپنی (هریس) مجهز با وسایل و تکنالوژی معاصر نصب شد که در بخش اعمار ساختمان و سیستم پاور انجیران ترکی و در بخش تخنیکي دستگاه ها انجیران راديو تلویزیون ملی تحت نظر متخصصین کمپنی (هریس) نصب و فعال شد. انجیران مستعد و توانمند ما توانستند از تاسیس تا اکنون به طور پیگیرانه در فعال نگهداشتن، ترمیم و مراقبت

اساسی آن سهم ارزنده داشته باشند این دستگاه در امواج متوسط می تواند به تمام ولایت کشور و قسمتی از کشور های همسایه را تحت پوشش نشراتی قرار دهد. قابل یاد آوری است که در این محفل عبدالغنی مدقق رییس راديو افغانستان، انجیر صبور سدوزی معاون تخنیکي واحد های سیار، ذبیح الله حفیظی معاون تخنیکي

راديو، محمد حنیف شیرزاد نماینده اداره I.B.B و کارمندان و انجیران ساحه پلچرخي هم اشتراک داشتند.

د افغانستان نوميالی سندرغاړی او شاعر رحيم غمزده ومړ . نوموړی چې له څو کلنو راهيسې د سرطان له وژونکي ناروغۍ رنځ ووړ، دلیندی په ۲۵ نیټه د ننگرهار دعامې روغتیا په روغتون کي د ۷۵ کالو په عمر له نړۍ څخه سترگي پټې کړې.

ارواښاد غمزده د خپل عمر کابو نیمايې برخه د پښتو موسیقۍ لپاره وقف کړې وه او تر ډېره بريالي هم و.

رحيم غمزده د افغانستان په راديو تلویزون کې په لسگونو سندرې لري چې اوس هم د مینه والو رنگین یادونه سپړي.

دا افغان سندرغاړی یوازې سندرغاړی نه و بلکه یو وتلی کمپوزیتور او شاعر هم و.

د افغانې موسیقۍ ځینې مخکښان وايي: رحيم غمزده لومړنی سندرغاړی و چې پښتو فولکلوريکې سندرې یې په مشهورو غربي او شرقي سازونو کې زمزمه کړې.

ارواښاد غمزده د خپل هنري ژوند په ترڅ کې گڼې جایزې اخیستې دي او څو ځله د موسیقۍ په ډگر کې د هیواد په کچه لومړی راغلی و. د نوموړي اولادونه هم په افغانې موسیقۍ کې ستوري گڼل کېږي . ویل کیږي چې د نوموړي درې شعرې ټولگی ناچاپه پاته دي .

د افغانستان د ملی راديو تلویزیون مشرتابه او داواز مجلې مدیریت د دغه افغان سندرغاړي مړینه لویه ضایعه بللې ، ارواښاد ته د لوی الله ج په دربار کې د مغفرت او فردوس جنت غوښتنه او کورنی او دوستانو ته یې جمیل صبر غواړي.

فرهنگی ضایعه نلمتو سندرغاړی رحيم غمزده ومړ

دهیواد، سولې او جرگې شاعر

سمیع الله "سمیع"

په اوس
وخت کې
حافظ
صاحب
د ور پېښې

شوی ناروغی له امله نه شي
کولای چې دپخواپه څیر خبرې
وکړي او خپل ټول وخت په کورکې
تېروي . یو شمیر آثارې چاپ
شويدي . خو ۱۲ ناچاپ آثار یې د
چاپ لپاره تیار دي، چې په دغه
برخه کې د دولت او خلکو مرستې
ته سخته اړتیا لري .

دحافظ صاحب دشعرنو یوه برخه
هېواد، سولې او جرگوته بيله شوې
او وخت په وخت یې دغه برخه کې
خپل قلم چلولی دی، چې په دغه
اړوند یې یوه شعري ټولگه په
۱۳۸۶ لمريز کال کې د اطلاعاتو او
فرهنگ دوزارت په زیار دهېواد،
سولې او جرگو په نامه چاپ
شويده . دنوموړې ټولگې په
لوستلوسره هر څوک په دې
پوهېدلی شي چې حافظ صاحب د

خوانانوته بلنه وړکړي او دپښتو ژبې
د شعر او شاعری کهول دځوان
نسل له نوښتونو څخه مالمال
وساتي.

حافظ صاحب دخپل زیارثمره په خپل
ژوندکې لیدلی ده او خپل ځان یې
تل دشاگردانو او دشاگردانو په مینځ
کې لیدلی دی، او یو شمیر
شاگردان یې دده په څېر د هېواد
په ادبي ډگر کې دسپین رېرواومنلو
شاعرانو په ډله کې شمېرل کيږي،
د خلکو له ځانگړي درنښت څخه
برخمن دي. دحافظ صاحب دادبي
خدمتونو درنښت تل دهېواد د
اطلاعاتو او فرهنگ وزارت ، د قومونو
او قبایلو د وزارت، دهېواد،
دفرهنگي ټولنو له خوا، وخت په
وخت شويدي . دروان کال د غويي
د میاشتی په ۲۰ دافغانستان د
ملي راديو تلویزیون د مشرتابه په
زیار د حافظ صاحب دزوکړې ۸۰
کالیزه دهېواد، دشاعرانو، ملي او
فرهنگی شخصیتونو په گډون
ولمانځل شوه.

زموږ دهېواد، تکړه او منلی شاعر
نصرالله حافظ نن سبا د هېواد
دډېرو سپین رېرو او درنو شاعرانو
په ډله کې شمېرل کيږي . نومړی
دخپل ژوند کابو- ۶۰ کاله
دشعرلیکواووبلوسره تېر کړيدي،

هغه هم په کابل راديو
اودافغانستان ملی راديو تلویزیون
کې ، چې د نوموړو رسنیولپاره یې
په زړه پورې پروگرامونودښست
ایښودونکي په توگه یې هم
یادولی شو. نوموړي په خپل ادبي
ژوند کې تل هڅه کړیده چې
دپښتو د شعرو شاعری ډگرته ډېرو

شعر او ادب په ډگر کې دخپل هېواد، او خلکو په وړاندې
خومره ستر مسوولیت سرته رسولی دی، او هم هر
چاته د احساس پیدا کړي چې دحافظ صاحب په پل
باندې خپل پل کېږي او دملي وحدت د تامین لپاره په
دغه برخه خپل ځان پوره آزمایي. حافظ صاحب
دنوموړې تو لگې په یوه برخه کې د وطن خاورې تر
سرلیک لاندې داسې لیکلي:

له تانه څار له تا قـربان شم دوطن خاورې
خاورې دې تا کې مې د پلار نیکه بدن خاورې
زه ستا په غیره کې کوم د خپلواکۍ خوښونه
وربه دې نه کـرم موټی خاورې په عدن خاورې
بل ځای لیکي:

که پښتون دی که تاجک دی که ترکمن دی
که بلـوچ دی که ازبک ددې وطن دی
پشيان، نورستاني دي زمـور ورو نه
یوه مینه، یوه وینه یـو موټن دی
هـزاره مو دزړه سر دسترگـوتور دی
یو مو کـور، یوه مو مور او یومو زوردی
نوک او وری دي سـره کله جلا شوي
چابیل کـړي دیو ورور له څنگه ورور دی

حافظ صاحب دخپلې شاعرۍ لوړو اوژورو کې له جگړې
څخه سخته کرکه لري او په سوله باندې پوره باور لري او
دخپل هېواد او خلکو ویاړونه او بقا په سوله کې گڼي او
داسې وايي:

تاچې ټوپک لاس کې نیولی وایه څوک پرې ولې؟
په څوکۍ ناست یې ورته غلی وایه څوک پرې ولې؟
ددا زویه ای زما د گـرانې مـور بچیه
زه خودې وروریم نازولیه وایه څوک پرې ولې؟

بل ځای وايي:

ای دسولې ښکلی لمـره راڅلیره راڅلیره
دازمور په سرو زخمونو راڅپریه راڅپریه
مور له جنگ نه ټول بېزارو او دسولې طرفدارو
یودجنگ سروو هلي را تـودیره را تودیره
حافظ صاحب دپښتو دتاریخ دود اوروايتونو له مخې
دهېواد، ټولو ستونزو حل په جرگو کې ویني او په جرگه
مارو سخت باور لري او دهېواد، ټولې تېرې تاریخي
جرگې ورته دهېواد، دهرې غمینرې په له منځه وړلو کې
ورته دسترارزښت څخه برخمنې ښکاري. لکه چې
وايي:

نن بیا په دې وطن کې دجرگو خبرې کيږي
دنیا ورته غور غور ده د درنو خبرې کيږي
سپین غر دهندوکش کورته راغلی په جرگه
په منځکې دسپین اوبو اوزلمو خبرې کيږي
بولان دی که کوژک دی دترنک پراخه سیمه
په سرو گلونو ډک دي دسپړلو خبرې کيږي
زموره ماتې گوډې جوړې شوې په دارنگ
دان چې د دیرواوپه هوچـروخبرې کيږي
شمشاد په سردنگ شمله کره لاپسې اوچته
دسپینو سپینو ږيرو او شملو خبرې کيږي
دعاده دوحدت زمـور په ژبه دڅاروان
منـزل ته دکاروان درسيډو خبرې کيږي
(حافظ) يم دې تر عمره چې مې روح ويې په بدن کې
ساخلمه چې ستادغوریدو خبرې کيږي

مدیریت رسانه‌ها بی‌

شک و اد

جامعه ملزم نمایند صرف به سود و مفاد فکر میکند و بارسانه هائیکه پدیده های فکری و آنرا تحت پوشش خویش قرار میدهد و بین شان تعامل ذهنی و علایق اندیشگی برقرار میگردد که در شکل گیری سیاست ها در اهداف شان مؤثر واقع میگردد.

بنابراین مدیریت رسانه‌ها بی از لحاظ موقعیت در دو جهت یکی اقتدار و دیگر (آزادی) قرار دارند. از یک جهت منابع قدرت مانند دولت ها، شرکت های بزرگ سرمایه داری و گروه های سازمان یافته می خواهند زمام امور سمت و سوی رسانه ها را در دست داشته باشند و با ایجاد کانال های تلویزیونی و رادیویی محیطی و چند صدایی را که به وجود میآورند اختیار آنها به دست گرفته و آنها به حیث زبان سخنگوی مراکز قدرت شان قرار می دهند و از جهت دیگر رسانه ها با الهام از حقوق بشر و آزادی بیان در راستای آزادی و نهادینه ساختن آن تلاش میکنند امروز رسانه های جهانی بادر نظر داشت شعاع عملی خصوصیات مناطق عملیاتی خویش که به تردید

که این پیشرفت و ترقی وسایل پیشرفته و عصری وسایل ارتباط جمعی باعث تجدید ساختار سرمایه داری و فتح حریم فکرو اندیشه و اراده انسانها در راستای برقراری نظام سرمایه گردیده و می گردد.

بدین اساس مدیریت رسانه‌ها بی در حوزه ملی در محیط پرتنش و در تقابل با انبوهی از عوامل و جریان های نسبتاً ناساز و ناهمگون قرار می گیرد.

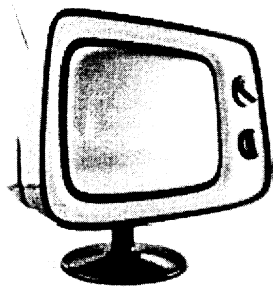
مسلم است که مدیریت هرسازمانی با در نظر داشت اهداف و ماموریت آن تعیین میگردد که اصلاً "مدیریت رسانه ها عبارت است از اطلاع رسانی، آموزش، تعلیم و تربیه، و ایجاد سرگرمی، پخش و تقویت اهداف دولت ها، جستجوی بازار های جدید برای ثروت و همسان سازی فرهنگ های گوناگون و سرانجام ایجاد تغییرات دلخواه در مخاطبان شان می باشد.

مدیریت های رسانه بی نظر به این امر که در خدمت چه اهدافی قرار می گیرد از هم متفاوت می باشند، مثلاً "رسانه ای که هدفش کسب شهرت، سود و درآمد می باشد خود را به اساسات ارزش

بر نوشته شماره سوم مجله آواز عنصر مهم و مسلکی مدیریت تشریح و توضیح شداکنون راجع به مدیریت رسانه بی معلومات ارایه می شود:

مدیریت رسانه بی درکنار سایر سازمان های جوانترین و در عین حال از پیچیده ترین و حساسترین انواع مدیریت هاست و این امر به خاطر نقش آگاهی دهنده آنست که رسانه ها در دنیای امروز آنها به عهده دارند. هر چند افزار های تبلیغاتی در طول تاریخ در خدمت قدرت و سلطه قدرتمندان قرار داشته است، زیرا انقلاب های الکترونیکی و پیشرفت سانیس و تکنالوژی قدرت ارتباطات و جریان اطلاع رسانی را به یک امر مهارنا شدنی تبدیل گردانیده است.

اگر تقسیم بندی مدیریتی را بر مبنای سطح سازمان در نظر بگیریم مدیریت در رسانه عمدتاً یک مدیریت عملیاتی سر پرستی است زیرا مدیران این نهادها اساساً مصروف طرح برنامه های تحقیقی و کوتاه مدت برای تولید، نظارت دایمی از زیردستان، تحرک پیوسته از بخش های مختلف می باشند که با کار رسانه به عنوان یک نهاد دایما فعال و پویا سازگاری بیشتر دارد در حقیقت در مدیریت در رسانه مدیر اعمال نفوذ قدرت می کند و در مدیریت بر رسانه مردم شنو ندگان، و خواننده گان و بیننده گان مدیریت می کنند.

در این مدیریت نقش دولت های قدرتمند خیلی نیرومندتر است. اتحادیه روزنامه نگاران بر همین راستا موثر بوده اما نقش و اعمال آن در افغانستان بیشتر توحیدی است تا الزام آور.

لذا گفته می توانیم که محور های متعددی وجود دارد که در راستای اعمال نفوذ و کنترل و در دست داشتن بیشتر رسانه در کوشش اند.

۲- مدیریت در رسانه ها:- مدیریت در رسانه همان مدیریتی است که در دوران یک سازمان رسانه پی توسط افرادی که در پست های مدیریتی گماشته شده اند اعمال می گردد. این مدیران بادر نظر داشت سطح مدیریت و صلاحیت های قانونی خویش در حوزه های مشخص عمل میکنند.

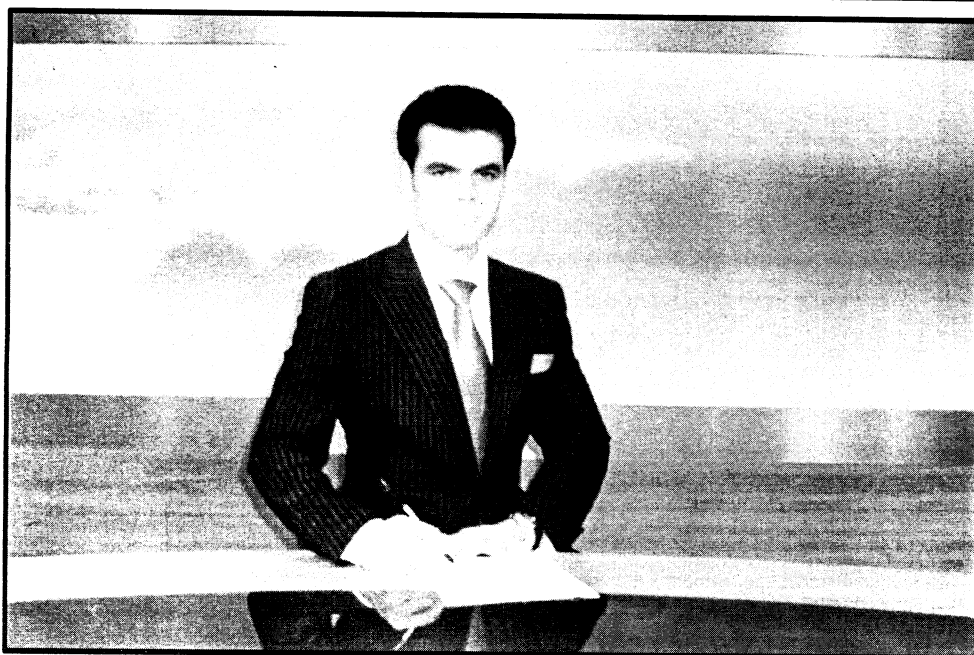
وظایف مدیریت در رسانه عمدتاً بر محور برنامه ریزی، سازماندهی امور، بسیج منابع و امکانات، هدایت و رهبری و نظارت بر زیر دستان برای تحقق اهداف مطلوب متمرکز میشود. مدیریت در رسانه ها تا حدودی زیادی تحت تأثیر نهاد های که صلاحیت مدیریت بر رسانه را در اختیار گرفته اند قرار دارد. مدیریت در رسانه، در رسانه های گروهی مربوط به دولت رسانه های ملی و عمومی و رسانه های خصوصی و تجاری فرق دارند. رسانه های دولتی مطابق به مقررات دولتی، رسانه های عمومی و ملی مطابق به مقررات عمومی اساسنامه های مربوط رسانه های خصوصی و تجاری از قوانین و مقررات تجاری و بازرگانی پیروی می کند.

حوزه های متنوعی از فرهنگ ها و زبان های مختلف را در بر میگیرد بادقت برنامه ریزی می کند از این سبب در مدیریت رسانه پی عناصر فراملی و جهانی باید مراعات گردد که در حال حاضر جایگاه آن خیلی مهم و باارزش می باشد.

عموم رسانه ها به ویژه تلویزیون و رادیو در اوضاع و احوال کنونی بادر نظر داشت منافع و اهداف مورد نظرشان در دو بُعد رقابت قرار دارند یکی در قسمت اقتصادی و دیگر در خصوص فرهنگی.

در مسایل اقتصادی سعی دارند تا بازارهای جدید را دستیاب نمایند و در زمینه فرهنگی در صدد به حاشیه راندن فرهنگ های دیگر و رقبا ی شان و پهن کردن سلطه قدرت خود می باشد مدیریت رسانه پی علاوه از ویژه گی های زیادی که دارد مهمترین و باارزش ترین آنرا کارشناسان ژورنالیزم به دو بخش عمده تقسیم نموده اند که یکی آن (مدیریت در رسانه) و دیگر آن (مدیریت بر رسانه) می باشد که اینک از لحاظ مهم بودن آن این دو بخش را در این جا توضیح میداریم:-

۱- مدیریت بر رسانه : مدیریت بر رسانه در حقیقت همان مدیریت کلانی است که نظام حقوقی رسانه ها را به منافع و الزامات نظام های ملی و رعایت سیاست های حاکم بر سیستم بین المللی تدوین می کند. سمت سوی اساسی و موقعیت حقوقی و قانونی رسانه ها و نیز محور روابط آنها با مخاطبان از همین طریق مشخص و معین و بیان میگردد.

بڼه وياندويې او دکلماتو او جملاتو اداکول په اصلي مفهوم اوبڼه او دهغې په فصاحت او بلاغت سره تلفظ کول ستر هنر دی. دالورتيا او استعداد د هرچا نه په برخه کېږي. دځوانو وياندويانو له دلی څخه چې ډیره لږه موده کې يې وکولی شول چې دملي راډيو ټلويزيون داتو بچو خبرونو په لوستلو بريالې شي، ځوان وياند شکیب دوست دی. آواز مجلې له نوموړي تکړه او با استعداد وياند سره دغه مرکه تر سره کړې، هيله من يو چې په زړه پورې وي. آواز: ښاغلی شکیب دوست:

د ژوند يوه ستره هيله مې پوره شوې

نثار احمد ژوند

داسې احساس مې درلود چې د خپل د ژوند يوه ستره هيله مې پوره شوې ده.

آواز: ستاسو په څير زيات شمير ځوانان هڅه کوي د ژورناليزم مسلک ته مخه کړي ستاسو په نظر له رسنيو سره دکار لپاره د دوي مينه ولې دومره زياته ده؟

دوست: د قيفا د ټولو ځوانانو هدف به دا وي چې د خلکو د خدمت جوگه شي. ځکه چې زه شخصاً د خلکو په پوهاوي کې د رسنيو رول حياتي بولم او په دې باور لرم چې د رسنيو له لارې يو کس کولای شي د خلکو د ورځني ژوند په بڼه والي کې ډيره مرسته وکړي.

آواز: ستاسو مسلک خو اقتصاد دی په مسلکي توگه ژورناليزم له اقتصاد سره څه تړاو لري؟

دوست: مور د ژورناليزم د بېلابېلو

معلومه ده، مرکزي خبرونو ته د وياند ټاکل يوه ستونزمنه او خورا پېچلې موضوع ده، هر څوک ورته په اسانۍ لاره نشي پيدا کولی. زه وياړ لرم چې دغو خبرونو ته مې لاره پيدا کړه او له خپلو دوستانو نه مننه کوم چې په دې برخه کې يې راسره مرسته کړې او زه يې هڅولی يم. آواز: شکیب د وست! ولې وياند شوې؟

دوست: له ماشومتوب نه مې له وياندويۍ سره مينه وه، ډېره مې خوښه وه چې په هرځای او هر وخت کې د خلکو ژبه واوسم. ځکه مې د وياندويۍ ډگر ته مخه کړه او په دې باوري وم چې زه د ژورناليزم اورسنيوله لارې کولای شم د خلکو د خدمت جوگه شم. بڼه مې ياديري په هغه شپه مې چې په ټلويزيون کې خپله لومړنی خبرونه وليدله نو

کله دې په راډيو ټلويزيون کې دوياند په توگه کار پيل کړ؟

دوست: مننه کوم. زه کاله مخکې مې په ملي راډيو ټلويزيون کې کار پيل کړ، له ۲۰۰۲ م کال راهيسې د ملي ټلويزيون په بېلابېلو پروگرامو کې د وياند په توگه دنده ترسره کوم، له نيکه مرغه د ځوانانو له پروگرام څخه نيولې تر مرکزي خبرونو پورې مې گڼو خبرونو کې برخه اخيستې ده. د ملي ټلويزيون له خوا ډير هڅول شوی يم او دا ډير د خوشحالی ځای دی چې د يوه ځوان وياند په توگه مې مرکزي خبرونو ته لاره پيدا کړه. که اشتباه مې کړې نه وي نو ښايي د ټلويزيون د ټول عمر په اوږدو کې، لومړنی وياند وم چی په ډيره ځوانۍ کې چې د نولسو کلونو وم مرکزي خبري سرويس ته ووتلم. لکه څنگه چې تاسو ته بهتره

ډولونو تر څنګ اقتصادي ژورناليزم هم لرو. له کومه ځايه چې معلومه ده مور د فرهنگي، حقوقي او سياسي خبريالانو ترڅنګ اقتصادي ژورناليزم هم لرو چې په رسنيو کې اقتصادي مسايل تر پوښښ لاندې نيسي. له شک پرته هغه کسان چې په رسنيو کې د اقتصادي خبرونو د پوښښ مسووليت لري، که په همدغه رشته کې لوړې زده کړې هم ولري، په ښه توګه کولای شي مسايل مطرح کړي او بحث پرې وکړي. زه ددې تر څنګ چې د اقتصاد نه فارغ يم خو بيا هم ځانته محصل وايم ځکه چې په دې برخه کې مې مطالعه روانه ده. او اوس مهال مې د نړيوالو اړيکو په څانګه کې خپله ماسټري هم پيل کړې او په ځينو نورو کارنو او ددې ترڅنګ په ملي راډيو ټلويزيون کې هم په ژورناليستي فعاليتونو بوخت يم.

آواز: ملي راډيو ټلويزيون خو ډېرې نورې خپرونې هم لري، خو ته يواځې د مرکزي خپرونو په پرده را څرګنديزي. ولې په نورو خپرونو کې برخه نه اخلي؟

دوست: فکر کوم. دا به دوه علتونه ولري. يا به زه نه غواړم چې په نورو پروگرامونو کې برخه ولرم يا به دوستان فکر کوي، زه يوازې د خبرونو لپاره ښه يم. خو په هر صورت داسې نه ده لکه چې ما مخکې يادونه وکړه، زه له ۲۰۰۲م کال نه په راډيو ټلويزيون کې کار کوم. تر ننه پورې ما بېلابېلې خپرونې چلولي دي زه يو وخت د سپورتي خپرونو مسول وم. دغه نوي ثانيې ورزشي خبرونه چې اوس هم نشريري ددې خپرونې يو نوښتګر زه ومه، د دې تر څنګ په ۲۰۰۶م کال کې د فوټبال د نړيوال کپ سياليو د ژوندي خپرونې مسول هم وم، يعنې ملي راډيو ټلويزيون په هغه وخت کې د دغو سياليو د نشرولو

حق تر لاسه کړې ؤ او مور ددې لپاره ځانګړې خپرونې درلودې، له نيکه مرغه زه هم په دغه خپرونه کې وم. ددې تر څنګ د ويکت خپرونه چې اوس هم نشريري يو له هغو خپرونو څخه ده، چې له نوم نه يې نيولې تراوسه پورې چې په کوم جوړښت او سيستم چليږي زما له لاس ته راوړنو څخه ده چې ما طرحه او جوړه کړې وه. اوس چې يوازې په خبرونو کې يم، په دې معني نه ده چې زه له نورو خپرونو سره پخوا نه وم. دا به هم منصفانه نه وي چې خپرونې انحصاري وي. په ملي راډيو ټلويزيون کې تر ما ډېر تکړه ځوانان دي چې بايد وهڅول شي او موقع ورته برابره شي چې خپل استعداد څرګند کړي.

آواز: که چيرې ټول کارونه بېرته له سره شي او ته نوي ټلويزيون ته راشې، کومه خپرونه به وچلوې؟

دوست: که چيرته ماته څوک ووايي چې بېرته له سره خپرونو ته لاړ شه. نو زه به ورته ووايم چې ما دې د (آينده سازان) خپرونې ته وليږي، ځکه د دغې خپرونې په برکت دادی مرکزي خپرونو ته ووتم. حقيقتا چې په دغه خپرونه کې د نورو همکارانو او دوستانو په مرسته ما ډېر شيان زده کړل، اوس هم کله چې دا خپرونه د ټلويزيون پر څپو راځي که کور کې واوسم حتما يې تعقيبوم.

آواز: د مطبوعاتو له آزادۍ سره سره بيا هم ژورناليزم د سياست ښکار شوی دی ستاسو نظر څه دی؟

دوست: يو شمير رسني شته چې مارکيټ ته په کتو خپل نشرات تنظيموي، دوی هغه نشرات کوي چې په آخر کې ورته مالي ګټه ولري.

که چيرې کومه رسني د سياست ښکار ګرځي نو ډېر امکان لري چې تر شا يې مالي ګټې نغښتي وي. مور دوه ډوله مطبوعات لرو، اجنډا

جوړونکي او اجنډا تعقيبونکي. له بده مرغه بايد ووايم چې زموږ په هېواد کې يې د دويم ډول بيلګې زياتې دي.

آواز: ښاغلی دوست بهرته خو دې سفرونه کړي د هغو په اړه راته معلومات راکړئ.

دوست: له نيکه مرغه په دې کم عمر کې ما ډيرو هيوادونو ته سفرونه کړي دي، چې په حقيقت کې ډير مهم سفرونه هم وو، ما په خپلو دريو سفرونو کې چې هند ته مې درلودل په بېلابېلو امنيتي او د سولې په کنفرانسو کې ګډون کړی دی، په يوه کنفرانس کې د ګډون وال په صفت او په دوو نورو سفرونو کې مې د ويناوال په توګه د افغانستان په اړه وينا اورولې ده. ما په خپلو خبرو کې د افغانستان د سولې او امنيت په تړاو په ځانګړي ډول د سوېل ختيځې اسيا د هيوادونو ځوانانو ته معلومات ورکړيدي. په کومو غونډو کې چې ما ګډون کړی دی د هر هيواد ځوانانو د خپل خلکو او ټاټوبي په هکله معلومات ورکول.

آواز: دوست په پای کې دې پيغام څه دی؟

دوست: زه فکر کوم د هر افغان پيغام د سولې پيغام دی، زه د سولې کلمې په پوهنه کې وينم، ځکه نو په خپل پيغام کې خپلو ټولو هيوادوالو، پلرنو او ميندو نه احترامانه هيله کوم چې خپل اولادونه ښوونځي ته واستوي او اقلا خو دې تر دولسم ټولګي پورې پرې زده کړې وکړي. وروسته بيا هغوي خپله ځان ته لاره پيدا کوي او بيا د اوس او تير په څير ددې او د هغې په لمسون د خپل هيواد وړانولو ته نه رادانګي.

آواز: شکيب دوست مننه چې داوازمجله سره مودمکې هرکلی وکړ.

دوست: له تاسو نه هم مننه.

شناسایی کارمندان رادیوتلوویزیون ملی

محمد صدیق توخی یکی از ژورنالستان ورزیده، توانا و باتجربه رادیوتلوویزیون ملی است که سالهای متمادی را در عرصه نوشتن مطالب و تهیه برنامه های مختلف رادیوتلوویزیون سپری کرده است . آقای توخی فرزند محمد قاسم توخی در یک خانواده روشنفکر تولد، تحصیلات ابتدایی را در مکاتب قاری عبدالله و باختر مزار شریف و عالی را در لیسه غازی به اتمام رسانید . پس از گذشتادن امتحان کانکور شامل پوهنخی ادبیات و علوم بشری رشته ژورنالیزم پوهنتون کابل شد. در سال ۱۳۵۲ هـ ش موفقانه فارغ گردید . سپس، دوره یکساله کورس ضابطان احتیاط را به پایان رسانید و در سال ۱۳۵۴ هـ ش به وزارت اطلاعات و فرهنگ وقت معرفی و به ریاست رادیو افغانستان مدیریت عمومی روزنه به حیث ژورنالیست مقرر شد . برنامه های اطفال، سازها و رازها، غرمه مونیکمرغه، کورنی ژوند و مسابقه ذهنی راتهییه میگرد یا تاسیس تلویزیون در سال ۱۳۵۷ هـ ش از نشرات رادیو به نشرات تلویزیون به اداره روزنه تبدیل و کارگردان برنامه مسابقه ذهنی شد .

آقای توخی در سال ۱۳۵۸ هـ ش در بخش ژورنالیزم و کارگردانی از جانب اتحادیه ژورنالستان وقت به کشور بلغاریا فرستاده شد و پس از تحصیل با اخذ دیپلوم دوباره به کشور عودت و نظر به لیاقت و تجربه عالی موصوف به حیث مدیر و کارگردان نشر برنامه های تلویزیون مقرر شد در سال ۱۳۷۱ هـ ش سرپرست مدیریت عمومی ارزیابی و انسجام تلویزیون توظیف ، و باروی کار آمدن رژیم طالبان هشت سال مجبور به زنده گی مهاجری شد . اکنون به حیث مدیر اعلانات تلویزیون ایفای وظیفه مینماید . آقای توخی کارمند با مسوولیت و با همکارانش برخورد نیک و همواره آنان را در عرصه تولید برنامه هار هنمایی می نماید صحت و موفقیت برایشان خواهانیم .

دمحمد آغی دمحمد جان خان په ښونځي او بيا دهرات ولايت دکړنې په ليسي کې پای ته رسولي دي. دکانکور له آزموينی وروسته په ۱۳۶۰ لمريز کال کې دلپور زده کړو لپاره روسې هيواد ته لاړ او په ۱۳۶۷ لمريز کال د ژورناليزم په برخه کې يې ماسټري ترلاسه کړه . په همدغه کال کې کله چې هيواد ته راستون شو، سم لاسی د سرحدونو په وزارت کې د رسمي مامور په توگه و ټاکل شو. په ۱۳۶۸ لمريز کال کې دافغانستان راديو د وطن غږ په څانگه کې دخپرونې جوړونکی شو. په ۱۳۸۰ لمريز کال د موقتي ادارې په راتلو سره دافغانستان راديو د پروگرامونو د ارزونې په اداره کې وگمارل شو، چې تراوسه مهاله په همدغه اداره کې دښی لورتيا او پوهې له کبله دافغانستان راديو او راديو کابل ډيري خپرونې ارزوي او دخپرونکی په توگه دنده سرته رسوي.

ښاغلي محمد نور مندين، رښتین او صادق کارکونکی دی او له ټولو سره په ډيره ښه او مناسبه راشه درشه لري.

ښاغلي محمد نورد محمد نبي زوی دلوگرو ولايت دمحمد آغی ولسوالۍ دکاريزقلي په کلی کې په يوه متدینه کورنۍ کې زيږ دلی دی. لرمړنۍ زده کړې يې

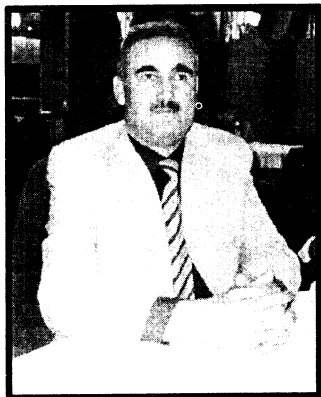
راهی مکتب سیدجمال الدین افغان شدو تحصیلات عالی را درلیسه شیرشاه سوری به اتمام رسانید، با گذراندن امتحان کانکور در پوهنخی ژورنالیزم پوهنتون کابل موفق و پس از چهار سال تحصیل از این رشته با موفقیت فارغ و در سال ۱۳۷۰ هـ.ش در اداره روزنه رادیو افغانستان مقرر شد، در ابتدا تهیه کننده برنامه دهقان و سپس برنامه پر طوس را عهده دار بود.

آقای پادشاه میر در ادارات نشرات خارجی و آرشیف رادیو افغانستان هم برنامه های مثری را تهیه کرده است. نظریه لیاقت و شایستگی که همواره در عرصه ارایه و پیشکش برنامه ها و تجربه کاری، صداقت و وظیفه شناسی که دارد به حیث مدیراعلانات رادیو افغانستان تقرر یافت ۱۶ سال در این پست ایفای وظیفه نموده است تا اکنون در جریان خدمت دوبار موفق به اخذ تقدیر نامه از مقامات مسول رادیو تلویزیون ملی وزارت اطلاعات و فرهنگ گردیده در کورس منجمنت و اداره در کشور المان تدویر یافته بود اشتراک داشت موفقیت مزید برایشان خواهانیم.

پادشاه میر ژورنالیست ورزیده و باتجربه رادیو تلویزیون ملی افغانستان در خانواده روشنفکر و متدین دیده به جهان گشود و پس از دوره کودکی

انجیر اسدالله تابش کارمند مستعد و فعال بخش تخنیکی نشرات رادیو افغانستان که از انستیتوت میخانیکی کابل از رشته تخنیک رادیو فارغ و در سال ۱۳۵۷ در ریاست تخنیکی رادیو افغانستان مقرر شد.

در سال ۱۳۷۱ به حیث مدیر عمومی ثبت و کاپی ستدیو های رادیو توظیف گردید. در سال ۱۳۷۵ مجبور به مهاجرت از کشور گردید در سال ۱۳۸۱ دوباره به کشور عودت و نظر به لیاقت، استعداد و تجربه کاری دو باره در مدیریت ثبت و کاپی ستدیو های رادیو افغانستان گماشته شد. در سال ۱۳۸۶ تا اکنون به حیث مدیر عمومی ستدیو های ثبت کاپی مصروف فعالیت های سودمند برای نشرات رادیو افغانستان است.

تقدیر نامه ها و تحسین نامه های

متعددی از جانب ریاست عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان اخذ نموده است. موفقیت برای شان آرزو داریم.

آقای تابش برنامه های گوناگون رادیویی را ثبت و نشر نموده است و در مدت زمانی اجرای کار رسمی با همکاران با روحیه صمیمانه و با صداقت بر خورد داشته و همء کارندان بخش تخنیکی رادیو از تجربه های خوبی کاری شان مستفید گردیدند. موصوف جهت اكمال تحصیل به کشور بلغاریا سفری داشتند و هم چنان از جانب رادیو (صدا و سیما) ایران دعوت گردیده است.

مستی سندرې او مست سندر خاړې

سمیع الله "سمیع"

په هېواد کې دنوی نظام په رامنځته کېدوسره په مرکز او و لایتونوکې دشخصي تلویزیونو او رادیو گانو دجوړلو کار پیل شو، چې دتېرو لسوکلونو په اوږدوکې دادی اوس په هېواد کې په لسگونه رادیوگانو او تلویزیونونه جوړ شوي او هره ورځ خپل نشراتی پروگرامونه پرمخ وړی . په هېواد کې درادیوگانو او تلویزیونونو په را منځته کولو سره بې له شکه دهېواد د خلکو په کلتوري ژوند کې ستر بدلونونه رامنځته کېږي ، چې دغه کار ددې لامل کېږي، چې یو شمېر اوریدونکي او لیدونکي یې د موسیقي اوسندرو دهنر سره مینه پیداکړي او په دغه ډگر خپل ځان وځلوي . له نیکه مرغه یو شمېر

بنځینه او نارینه ځوانانو دموسیقي او سندرو ویلو دهنر ډگرته را دانگې او ورځ په ورځ دنوو سندرو سره

غورځنگ ددې هیله راپیدا کوي چې که له یوی خوا دژبي دادبیاتو په برخه کې نوی هستونې رامنځته کوي

دتلویزیونونو په مخ او درادیوگانو په څپو کې خپل خلک په روحي ډول خوشاله ساتي . په دغه ډول دهرې ورځې په تیریدلو دتلویزیونونو او رادیو گانو اوریدونکي اولیدونکي مخ پریاتیدو دي . دموسیقي او سندرو دویلونوی رامنځته شوی

نوله بلې خوا، دموسیقي په ډگر کې نوی نوښتونه هم رامنځته کېږي . ددې هنری نوو هستونوپه څنگ کې دخلکو سره ځینې اندیښنې او تشویشونه هم شته دی ، چې دځوان نسل په افکارو ، اخلاقو او راتلونکې باندې ناوړه

اغیزې ښنډې . له بلی خوا، زمور یوشمېر شاعران په دې بوخت دي چې داسې سندرې ولیکي چې له یوې خوا په سندرغاړو او له بلې خوا په لیدونکو کې مستي او جوش را پیدا کړي اود مستې موسیقي په څپوکې خپله مستي او اتونه وکړي. په دغه برخه کې مور هم درنو شاعرانوته شابسی وایو اوهم سندر غاړوته چې په اوس وخت کې په هېوادکې دهرې ورځې په تیریدلو سره دردونکې پیښې رامنځته کېږي او سندر غاړی هڅه کوي چې داواز او موسیقي په څپو کې د خپلوخلکو دڅپگان په څنگ کې دخوښی احساس هم راپیدا کړي او دهغوي پام بلې خواته واړوي . ددغه حالت په څرگندلو

وزارت ته په کار ده ، چې دملی افغانی فرهنگ دساتنې او په پام کې نیولو سره ددې امکانات چمتو چې خپلو ټولو هنرمندانو او په ځانګړی ډول سندر غاړوته ددې شرایط برابر کړي چې د هېواد ټول سندر غاړي د هېواد د ننه خپلو هنري فعالیتونو ته دوام ورکړي او له خپلو کورنیو امکاناتو څخه په پوره ډول کار واخلي . په دغه کار سره کېدای شي چې په ډیره کمه بیه نوې سندرې ثبت او دخپل هېواد ، د ډبرونو منظرو په درلودلو سره ښکلی تصویري کړي او هم د هېواد لرغونې او تاریخي سیمې د خپلو تصویري سندرو په ویلو سره د هېواد خلکو او نړیوالو ته ور وپېژني او هم هغه نوی سندرې چې د تلویزیونو په مخ او یادراډیو ګانو په څپو کې خپرېږي د یو پلاوی له خوا ولیدل شي . چې د ټاکلومعیارونو په درلودلو سره دنشر اجازه تر لاسه کړي .

، له بلې خوا، زیاتره نوې او مستې سندرې له هېواد څخه بهر یو شمېر ښځینه او نارینه سندر غاړو له خوا د هماغه هېوادونو د اخلاقي چوکاټ په هنداره کې ثبت کېږي ، اویا افغانستان ته وارد او پرته له سانسور د تلویزیونونو پر مخ نشر کېږي . نوموړی کار ددی لامل کېږي چې یو شمېر کورني سندر غاړي هم دې ته وهڅوي چې د بهرنیو هېوادونو ته مخه وکړي او خپلې سندرې په بهرنیو هېوادونو کې کلپ یا تصویري کړي او په دغه تصویرونو کې د بهرنیو هېوادونو له ښکلو منظرو څخه کار واخلي .

خودې ته پاملرنه نه کوي چې کېدای شي دغه کار په خپل وطن کې په ډیره کمه بیه وکړي او دخپل هېواد د ښکلو منظرو څخه کار واخلي . په دغه برخه کې مسوولو مقاماتو او په ځانګړي ډول د اطلاعاتو او فرهنگ

سره ددې یادونه هم لازم بولو چې دشعر درنښت دخپلو افغانی فرهنگي ځانګړتیاو سره په پام کې ونیسې او داسې لوڅو شعرونو ته مخه ونه کړي چې په اوس وخت کې ځوانان دکار او زده کړه په ځای یې په نورو غیرو اخلاقي لارو روان اویا تشویق کړي . ننني رامنځته شوي موسیقۍ له پخوانۍ موسیقۍ څخه لږ څه بېله ښکاري او دمستې موسیقۍ په نوم یادېږي او سندرغاړي یې هم دمستو سندرغاړو په نوم یادېږي . ننني مست سندرغاړي څه که ښځینه دي اویا نارینه دنو واو مستو سندرو او مستې موسیقۍ سره په داسې بڼه دستیز په مخ رانکاره کېږي چې دافغانستان دخلکو دملی فرهنگي دځانګړتیاو پوره ساتنه نه کوي او دغه حالت د هېواد په ځینو شخصي تلویزیونونو کې حاکم دي

موسیقی اصیل افغانی به گودال نیستی

رسول زمری هنرمندی که آهنگ های محلی و غزل را بسیار ماهرانه و هنرمندانه می سراید و سال ها در رادیو تلویزیون ملی آهنگ هایش گوش هارا نوازش و دل هارا شاد گردانیده است.

اداره مجله آوازباشان مصاحبه را به انجام رسانیده تا از زنده گی شخصی و هنریش آگاهی بیشتر حاصل نماید.

آواز- رسول زمری برای اولین مرتبه موسیقی را در کجا و نزد کی فرا گرفتید؟

زمری- اولین بار موسیقی را از نزد استاد خیال در سال ۱۳۴۹ فرا گرفتم باید بگویم که استاد حفیظ الله (خیال) یکی از استادان ورزیده در عرصه موسیقی افغانستان است که شاگردان زیادی را در رشته موسیقی اعم از محلی، کلاسیک و غزل تربیه و آموزش داده است.

موسیقی را در شهر کابل فرا گرفتم سویه تحصیلی ام به درجه بکلوریا است اکنون در شهر کهنه شهر کابل زنده گی دارم.

تقریباً ۳۰ سال می شود در ریاست تولید موسیقی به حیث مدیر رسمی اجرای وظیفه می نمایم.

آواز: بیشتر چه نوع آهنگ هارا در محافل می سرانید و کدام آهنگ تان تحسین شده؟

زمری: بیشتر غزل و آهنگ های محلی ناب را در کنسرت ها و محافل خوانده ام.

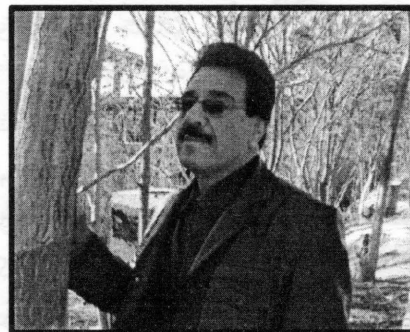
در کنسرتی که در هرات برپا شده بود

آهنگی:

چون ندانی غیرت افغانیم
گریه میدان آمدی میدانیم

را به کمپوز خاصی که با استقبال خوب مواجه شد اجرا کردم کمپوز از ساخته های خودم بود که از کمپوز اولی آن تفاوت داشت.

به مناسبت روز ملی جوانان از جانب وزارت اطلاعات و فرهنگ محفلی برگزار شده بود که آهنگ های میهنی و مردمی در آنجا بیشتر اجرامی شد و آهنگی من مورد علاقه

و ذوق حاضرین قرار گرفت که از جانب وزارت اطلاعات و فرهنگ برای یک تحسین نامه داده شد. در شهر هرات محفلی یاد بود از رودکی دایر شده بود که در آن تعداد زیادی هنرمندان و کمپوزیتوران حضور داشتند و شعر مشهور رودکی: (بوی جوی مولیان آید همی- یاد یار مهربان آید همی) را به کمپوزیتوران و هنرمندان توزیع کردند تا هر کدام یک کمپوز بسازند در آن جمله کمپوزی که من ساختم از همه برتر عرض وجود کرد و مورد تقدیر قرار گرفت.

عبدالخالق تنها

آواز- چه علت است که آهنگ های اصیل محلی افغانی روز به روز اصلیت خود را از دست داده تاثیر موسیقی خارجی و بیگانه و هم چنان در ولایات توجه بیشتر به موسیقی اصیل افغانی وجود ندارد؟

زمری- با آنکه چندی قبل از طرف وزارت اطلاعات و فرهنگ سیمینار در مورد موسیقی محلی دایر گردید که به منظور احیای مجدد و زنده سازی موسیقی محلی کشور تعدادی توظیف شدند که در مورد زنده سازی موسیقی محلی به ولایات مختلف سفر کرده و آهنگ های اصیل آن ولایت را ثبت نمایند امید وار هستم که این پروسه به موفقیت به انجام رسانیده شود.

آواز- از نگاه اقتصادی زنده گی تان چگونه است؟

زمری- سر خود را شور میدهد و می گوید از اقتصاد نه پرس همین اکنون پول چوب زمستان را ندارم و حیران هستم که از کی پول قرض بگیرم نام ما هنرمند است مگر زنده گی ما زنده گی بخور و نمیر است. در خانه های قدیمی ریکا خانه زنده گی داریم دولت برای ما از نگاه مسکن هیچ کمکی نکرده همانطوریکه در دیگر عرصه ها ما را کمک و تشویق نکرده است.

آواز- وضعیت موسیقی کشور در مجموع چگونه است؟

زمری- موسیقی بیگانه موسیقی اصیل افغانی ما را آسیب پذیر ساخته

نداشتیم.

آواز- در خاتمه کدام نظرپیشنهاد خاص اگر داشته باشید؟

زمری - نظر من این است که عکس هنرمندان سرشناس کشور باید در روی پشتی مجله چاپ شود تا هنرمندان اصیل کشور بدینوسیله مورد تشویق و ترغیب قرار گرفته باشند. طوریکه از هنرمندان ورزیده کشور در مصاحبه ها دعوت بعمل آید که مدیریت مجله آواز در ترتیب مصاحبه ها با چهره های هنری و ادبی کشور همت گماشته است موفقیت برایشان آرزو دارم.

آواز - رسول زمری هنرمند شناخته شده کشور از مصاحبه شما تشکر به امید پیروزی ها و موفقیت های بیشتر تان در عرصه باروری موسیقی اصیل افغانی در میهن عزیز ما افغانستان.

زمری- از تشریف آوری شما هم اظهار امتنان دارم و همچنان از دست اندر کاران مجله آواز ارگان نشراتی رادیو تلویزیون ملی افغانستان سپاس و شکران دارم که از ما هنرمندان فراموش شده عرصه موسیقی یادی کرد به امید موفقیت های شایان دست اندر کاران مدیریت مجله آواز.

واشتراک کردیم مصارف مالی آن محفل را کشور ایران به عهده داشت به همین لحاظ ایران اول و افغانستان دوم شد. باید بگویم که آهنگ های محلی و آلات موسیقی از قبیل: رباب، تنبور، دهل، هارمونی، توله و سارنگ یا سرزنده زیادمورد تشویق واقع شد.

آواز- در ادیوو تلویزیون در عرصه موسیقی چه کار ها باید صورت گیرد تا موسیقی افغانی رشد کند؟

زمری - برنامه های دیری مجلس- هنرمند او دهغه یادونه، بزم غزل باید دو باره احیاء شوند تا از این طریق موسیقی اصیل خود را پیدا کنیم و در هر هفته باید دو باره بزم محلی از طریق رادیو تلویزیون ملی به نمایش گذاشته شود.

آواز- در کدام قالب موسیقی خود را راحت احساس می کنید؟

زمری - در آهنگ های غزل و محلی هر دو خود را راحت احساس می کنم به خاطریکه هر دو داشته های خود ما هستند و بیشتر میخوام محلی بخوانم و در محافل دو ستان دایم محلی نمی خوانم. بعضی اوقات آهنگ های قوالی را نیز اجراء میکنم میخوام در آهنگ هایم از آلات موسیقی اصیل خود ما استفاده کنم مثل آرمونی، رباب، دهل، سرزنده و غیره.

آواز- خاطره خوش شما چیست؟
با پریشانی میگوید: در زنده گی کدام خاطره خوش ندارم. در طول ۳۰ سال زنده گی ما هنرمندان در عرصه موسیقی با محرومیت ها احتیاجی همرا بوده ما در جامعه در شرایط مختلف و در تحولات گوناگون مورد تحقیر قرار گرفتیم و روز خوشی

است که این موسیقی با یک فشار ضعیف به گودال نیستی موسیقی سقوط خواهد کرد و آنگاه ما همه دارو ندار چندین ساله خود را در عرصه موسیقی از دست خواهیم داد تلویزیون های شخصی بکلی شعر و آهنگ مبتذل را نشر می نماید که این خود بر پیکر هنرموسیقی اصیل ما یک ضربه است.

آواز- یک هنرمند خوب کیست ؟

زمری - خصوصیت هنرمند در این است شعروکمپوز های خوب را بخوانش بگیرد و قتیکه هنرمند در یک محفل می رود طبیعی است که زن و مرد در آنجا حضور میداشته باشند بین آن ها تقوا و پرهیزگاری هنرمند شرط است هنرمندان بزرگ ما آدم های با تقوا و با اخلاق بودند بنا" اخلاق هنری چیزی ضروری و نهایت خوب است.

آواز- در رادیو تلویزیون چند آهنگ دارید و کار های تازه هم در نظر دارید یا خیر؟

زمری- یکصد آهنگ در رادیو افغانستان و ۲۰ آهنگ در تلویزیون ملی دارم نسبت مشکل اقتصادی آهنگ های نو ندارم.

آواز- آیا سفر های هنری به خارج کشور هم داشته اید؟

زمری- به کشورهای آسیایی میانه، ترکمنستان و آذربایجان غرض اجرای کنسرت و همچنان فستیوال ها اشتراک نموده ام و مقام اول را نصیب گردیده ام که در تمام این فستیوال ها، آهنگ های محلی خود را به تماشاچیان تقدیم کردم ۴ سال قبل به نام (پیوند) دل ها محفلی بزرگی در تهران دایر شده بود که با چندتن از نوازنده گان در آن محفل دعوت

لنډې د ټييزو لپاره

مجيب الرحمن احساس

بيا به جهان راپسې گوري نه به
 يم _____
 په دې ورستيوکې په پښتو ادب
 کې د ټييزو په نامه يو ځانگړی
 فورم رامنځ ته شوی چې په
 لروخت کې يې گڼ مينوال
 پيدا کړل. د دې فورم نوم ټييزه دي
 چې زما په اند له ټييزو اخستل
 شوي ځکه په دې کې د ټييزو نيم
 بيتی راورل کيږي او ټييزه ترې
 جوړيږي څه موده وړاندې مې له
 آزادي راډيونه د حنيف حيران په
 نامه د يوه کس له خوا لې واورېدل
 چې د دې ځانگړي فورم رامنځ ته
 کونکي دی دي او ټييزه نوم يې
 ځکه ورته غوره کړي چې ده
 د پوهاند زيار له خوا لې په کوم

څرگند کړي دا يې يوه ښه لاره
 بللې او په ډېر صداقت
 اورېستونلی يې خپله خبره
 کړې خودا په دې مانانده چې
 ټييزو يوازې د ښځينه ووله خوا ويل
 شوې زموږ ټولني گڼو نارينه
 ووهم دخپل زړه ډېرې ناولې
 خبرې پکې کړې . دلنډيو يوه
 ځانگړتيا دا گڼل شوې چې له ويل
 کېدو ورسته د ټولو مال شي ، په
 چاپورې نه ترل کيږي او د ټولې
 پښتنې ټولني شريک
 درد، او احساس پکې رانغښتل
 شوي دا احمد شاه ابدالي
 دهند فتح زموږ تاريخ يوزرين باب
 دي او مورېرې وياړو. پښتولنډي
 ده چې وايي :
 احمده خدای دې جنتي که _
 تر هندوستانه پورې تاوکړل
 جنگونه _____
 پښتولنډي که هر څوک ووايي
 نو خپل ځان پکې ليدلای شي
 او خوندي ترې اخستلای شي په
 پښتنوکې لږ داسې څوک وي
 چې لنډي يې دې يادنه وي
 پښتانه سندرغاړي که چېرې
 خالي لاس هم وي خو چې
 ياقربان کړي نوبه ټييزه يې
 خامخا خولې ته راځي .
 نارې وهم غر راته نه کړي _

لنډې د پښتو ادب د فکلوريو په غني
 برخه ده او زرگونه کلونه مخينه
 لري تردې چې په ځينو لنډيو پورې
 خود پښتنو د ژوند تاريخ ترل شوي .
 سپورميه گړنگ وهه راخيژه _
 يار دلونگولو کوي کوتې ربينه
 ويل کيږي دالنډي کابو پنځه زره
 کلن تاريخ لري . ښکاره خبره ده
 چې پنځه زره کاله پخوا که ټييزه په
 دومره پخوالي ويل کېده نو هغه
 مهال پښتو هم په همدې زورکې
 وه . دلنډيو د ښکلای په باب ډېرې
 خبرې شوې ځينو هغه
 د پښتو د فکلوري ادب بې مثله
 شهکار بللې او ځينو ورته د پښتنې
 ژوند او کلتور هنداره ويلې په
 رښتيا هم ټييزې د پښتنې
 ژوند هنداره ده ځکه هيڅ داسې
 گوټ نشته چې په هغه برخه
 کې دې پښتولنډي نه وي ويل
 شوې . بهرنيانوکې د پښتنو د ژوند په
 باب څېړنې کړې نو هريوه يې
 د پښتولنډيو يادونه کړې
 او دلنډيو ښکلایته گوته په غاښ
 شوي ځينې کسان په دې
 باور دي چې په پښتنې ټولنه
 کې د ښځو په وړاند محدوديتونو
 اوستونزوددې شهکارونو په زېږونه
 کې لويه ونډه درلودلې ، ځکه
 پښتنو مېرمنو اياپلوجې نه
 شوکولادخپل زړه خبرې وکړي
 او خپله ښځينه احساسات

سایت کی لوستی چې ټییزه یی ورتته ویللی خوراخودې ته چې ټییزې څنگه رامنځ ته شوې اوښتو ادب ته به څومره گټورې وي؟ لکه چې وموویل چې ټییزه د ټیوله نیم بیتو او نیمه مسرې څخه جوړېږي ددې لپاره چې ټییزه جوړه شي دې نیم مسرې ته اړتیا ده کیدای شي ځینو ته داپه زړه پورې وي چې ټییزه ولیکي دوي داکاره په ډیره اسانۍ سره کولي شي پښتولنډی پیدا کوي اودخپلې ټییزې لپاره ترې کاراخلي کیداشي زما ددې خبرې سره دټییزو ځینې شاعران؟ موافق نه وي خوزه خپله هغه څه درسر شریک کوم چې مالیدلي زما یودوست یومحال دهمدې شاعرۍ هوس کړي وویوه ورځ یې درې رنیم مسرې ی پیدا کړې وې خوبه پکې کمه وه ماته یې ویل چې داسې کومه ټییه درته یاده ده چې دده دټییزې سره سمون وخورې ماد هغه په لاس کې دلنډیویوه کتابه ته اشاره وکړه چې ولې په دې کې دې پیدانه کړې؟ سربې وخواوه ویل نه مړه ټول کتاب مې پسې وکوت همدادرې مې پیدا کړې یوې بلې ته هم اړتیا ده . څه موده ورسته یې خپله نوې ټییزه راته وویله ډېرخوشاله ووییل یې بله ټییه مې په یوه مجله کې پیدا کړه خو ډېرې سترې کړم .

نوتاسې فکرو کړئ یوڅوک چې دپښتو داصیلو ټیو دموندلو لپاره ددې په خاطر ځان خولې کوي چې دخپل ځان په نامه یوه نوې ټییزه ولیکي نودهغه دانوې تولید شوې ټییزه به دشعریه بازار کې څومره چلښت ولري؟ ددې لپاره چې ځان مطرح کړواوشاعر راته وویل شي نوداسې یوه کار ته لاس اچو چې زموردژې فکلوري بدایه برخه زیانمنوي په دې مانا چې داساغلي که دځان دشهرت لپاره ټییزې لیکي اوددې لپاره چې ټییزه یې بشپړه شي نوڅونورې ټیې ټوټه ټوټه کوي اوخپله نوې ټییزه ترې جوړوي . په دې سره دپښتو داصیلې لنډې اصلیت له منځه ځي اونورنوهغه دټولنې مال نه بلکې دهماغه کس مال پاته کړي . چې دادپښتو فکلور سره یوخیانت دي . ځینې لیکوالان داکار ستایي اووایي چې داکار کولي شي چې دلنډیودخوندیتوب لپاره یوښه کام وي خودانوڅنگه امکان لري چې یوڅوک دې دخپلې ټییزې لپاره خواصیلې پښتولنډی ټوټه کړې اونوې ټییزه دې ترې جوړه کړئ؟ اوپیدای هماغه ټییه دلنډیودخوندیتوب لپاره گټوره وي؟

زه یې دبلگې په توگه یوه ټییزه سناسې مخ ته ردم چې دجوړلو لپاره یې څو پښتولنډی مـاـتـې شـوـي

مین سړی ډیره خطاکري په بېلتانه کې چې ټراکري ځان به په ټول جهان رسواکري یاران هله خوندییداکري چې کله کله جدایي پکې راځینه دیورتنی ټییزې لپاره لاندې اصیلې پښتولنډې ماتې شوې مین سړی ډیره خطاکري _ دجانان نوم یې په لمانځه خولې تته راځینه په بېلتانه کې چې ټراکري _ یاریې خندا کري په ده اورولکونه ځان به په ټول جهان رسواکري _ یارمې دمینې په دستورنه پوهېدنـه دټییزو ځینې شاعران وایي چې دټییزې لپاره خپله مسرې لیکي اوپه پای کې یې یوه ټییه راوړي څوکه وکتل شي دلته بیا هم هماغه پخوانۍ ستونزه ده داټییزه دیوه کس په نوم شوه اونوردټولنې مال ندي . په دې ورسټیو کې زمورددې بازار گڼ مینه وال خدای شته دښوکتا بگو توڅښتتان هم شول اوزمورخپرنډویې ټولنې هم پرته له دې چې دټولنې اړتیا اودادب معیار په پام کې ونیسې ددې کتابونو په خپرولو لاس پورې کوي زه نور قضاوت لوستونکو ته پرېدم چې په دې باب فکرو کړي مادالیکنه دادب دیوه مینوال ، دپښتو ادب دخواخوري اودلنډی دمینوال په توگه لیکلې هیله ده چې څوک ترې بدل مفهوم وانه خلي اوپه ځیرې ولولي.

عبدالخالق "تنها"

وضعیت سینما در کابل

سینما با آفرینش هنری خود توانسته است در اصلاح جامعه نقش ارزنده و مثبتی را ایفا نماید. سینما در کشور ما تاریخ طولانی داشته و سینماگران ورزیده ما با کار کردهای خلاق و سازنده خود تاریخ هنر سینما را در کشور ما رقم زده و مصدر خدمات ارزنده در عرصه هنر و فرهنگ جامعه و کشور خود شده اند.

برای اولین بار در سال ۱۳۲۵ سینمای پغمان ایجاد شد که تعمیر آنرا بلدیه (شاروالی) وقت ساخته بود که فلم هم به نمایش گذاشته شد سپس سینمای بهزاد، پامیر، کابل (کابل ننداری) طرف غرب چمن حضوری کابل بنیاد گذاشته شد.

و در ولایت مزار شریف، پروان، جلال آباد، هرات، قندهار، پلخمری، کندز، تخار و بعضی ولایات پرنفوس یک یک سینما وجود داشت که فلم ها به کمک ریاست مستقل مطبوعات وقت و پس از بررسی که مطابق پالیسی های که وجود داشت آن فلم ها به نمایش آماده میگردد.

نصب و منتاژ ماشین فلم سینمای پغمان به کمک هندی ها صورت پذیرفت و در قسمت اعمار سینمای پامیر هم انجینران هندی کمک و همکاری نمودند سینمای بهزاد در شهرکهنه کابل در باغ نواب موقعیت داشت. در آن وقت سینماها مربوط مدیریت نشراتی ریاست مستقل مطبوعات بود و از همان مرجع تمویل می گردید.

در سال ۱۳۲۶ سینمای بهزاد، سینمای کابل، سینمای رابعه بلخی در جاده میوند و هم سینما پامیر و سینما آریانا و بعدها سینما باختر و بعضی سینما های دیگر از قبیل: سینما زینب، سینما پارک، سینما بهارستان، آریوب ننداری، سینمای

میرویس که قدیمی تر می باشد به وجود آمد. البته سال های ۱۳۳۰-۱۳۵۰-۱۳۴۰-۱۳۳۵ الی سال ۱۳۶۰ سینما های شهر کابل رنگ و رونق خوب داشت و مردم به تماشای فلم ها شایق و علاقمند بودند. بابه میان آمدن فلم های سیاسی و حزبی چهره سینما را تغییر داده و دولت ها از آن به نفع تبلیغات خود استفاده می کردند. چون سینما رایگانه وسیله بسیار موثر برای پیاده کردن مقاصد خود می دانستند.

اولین فلم سینمایی سیاه و سفید به نام (عشق و دوستی) است که به کمک هندوستان ساخته شده و دونه از هنر پیشه گان ما به نام های عبدالرحمن (نشاط) و حبیب الرحمن (بینا) به حیث هنر پیشه در آن ایفای نقش نموده اند که در سال ۱۳۴۲ در سینما آریانا و بهزاد به نمایش گذاشته شد.

قبلا" اوضاع سینمایی در کشور بسیار خوب بوده است و در اکثر ولایات کشور از قبیل مزار شریف، پروان، جلال آباد، هرات، قندهار، کندز، پلخمری و سایر ولایات پرنفوس فلم های که در مرکز نمایش داده می شد در آن ولایات نیز در معرض دید تماشا چیان قرار می گرفت و مردم باشعور و علاقه خاصی به سینمای رفتند و حتی خانواده ها تا نیمه های شب فلم را تماشا می کردند. خصوصا" سینمای پامیر، بهزاد و سینمای پارک

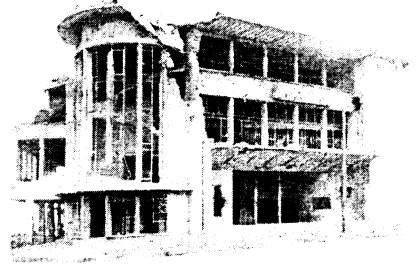
میزبان خانواده ها می بود.

قابل یادآوری است که در هر زمانی مطابق پالیسی های دولت های وقت فلم ها ارزیابی و بررسی میگردد و پس از این که کمیسیون های ذیربط و ذیصلاح اجازه نشر و پخش آنرا صادر میکرد به نمایش گذاشته می شد.

در شرایط حاضر تمام ویدوکست های که در داخل شهر کابل به شکل تصویری بسیار مبتذل تهیه و آماده می شود از طرف هیچ ارگانی در مورد نشرات و پخش آن کدام سانسور وجود ندارد و دکان های کست فروشی و سی دی های تصویری به طور غیر مجاز خود سرانه و بعضا" قسم پنهانی و به اصطلاح قاچاقی به عرضه و فروش آن می پردازد امید است از این پروسه بسیار مهالک و خطرناک که با عث فساد اخلاقی می شود به طور پیگردودی کنترول و نظارت به عمل آید.

بهرام بریال یک تن از سینما گران می گوید: فلم های خارجی که وارد کشور می شود بایدان قسمت های که به فرهنگ ما صدمه میزند سانسور و حذف شود بسیاری موضوعات فرهنگی این فلم ها مطابق عرف و عنعنه افغانی نیست که خود باعث ترویج فساد اخلاقی در جامعه می شود.

در زمینه فلم های که به داخل کشور وارد می شود سانسور وجود دارد؟

داکتر عبدالواحد نظری یک تن از سینماگران موفق ما می گوید: تا اکنون کدام مرجع مسوول وجود ندارد هر کس نظر به ارتباطات و امکانات خود هرچه را که خواست وارد می کند و به دست نشر می سپارد و کدام مرجع مسول هم وجود ندارد که فلم های وارد شده را پس از ارزیابی غرض نمایش آماده سازد و سینماهای که فعال است "سما" فلم های هندی، امریکایی را وارد نموده به معرض نمایش قرار میدهند و درنمایش فلم هاهم خودمختار هستند.

آقای نظری می افزاید: اتحادیه یاهنیت رهبری به وجود آید تا فلم های وارد شده را بررسی نمایند زمانیکه از سینما و هنر سینما میگوئیم باید شجاعت انرا داشته باشیم تا گام های عملی را در عرصه بارور شدن آن برداریم فقط فضای بدون هماهنگی هنری وجود دارد که مانع یک نظرو انسجام کلی در عرصه سینمایی می شود.

و همچنان دولت هم باید از سینماگران حمایت نماید و این پدیده با ارزش هنری رابه دیده کم نگاه نکند لازم است تا همه دست اندر کاران عرصه فرهنگ دست به کار شده اقدام جدی نمایند.

ایشان می افزاید: قطعنامه نخستین سیمینار ملی سینمای افغانستان ترتیب شده که در این قطعنامه یک سلسله مسایل را در مورد سینما فیصله شد که همه سینماگران بایدبر وفق آن داخل عمل شوند.

یک تن از مسوولین سینما آریانا در مورد نمایش فلم و تماشاچیان می گوید:

اکنون مردم بیشتر فلم های جنگی را می بینند و ماهم ناگزیر همین فلم هارا به تماشا می گذاریم و از جانب دیگر با فعال شدن نشرات تلویزیون

ها تماشای فلم در سینما های شهر کابل آن جوش و خروش و رونق سابقه خود را به کلی از دست داده است و در مجموع سینما بیننده نداشته و درحالت رکود است تماشاچیان یکی دو سینمایی که تا اکنون کم و بیش فلم به نمایش می گذاریم اطفال می باشند که این ها هم به خاطر سرگرمی و دیدن فلم های مبتذل روزسپری می نمایند فلم های موجود در سینمای آریانا از نوع فلم های جنگی و مبالغه آمیز بوده و کدام معنی و مفهوم و پیام خاصی را در بر ندارد و اطفال ونوجوانان هم از این فلم ها کدام انتباهی نمی گیرند که این موضوع خود یک نوع فساد اخلاقی را در بین اطفال درکوچه و بازار به میان میآورد. در شرایط کنونی سینما به ابزار و وسیله مبدل شده است که سرگرمی و گذشتاندن وقت از آن استفاده می شود دراصل کار و فعالیت سینما و سینماگران اساسی بنیادی و بسیار گسترده و عمیق است زیرا سینما نقش سازنده در تربیت و رشد شخصیت افراد در جامعه داشته و از طریق ابعاد هنری خود میتواند به اصلاح جامعه بپردازد.

اگر بعد اصلاحی سینما را منتفی سازیم از سینما یک وسیله خوش گذرانی و سرگرم کننده می سازیم که جنبه های هنری و تربیتی آن رنگ می بازد و این در حقیقت زوال و رکود فرهنگی بزرگی به شمار میرود.

فلم های اندک هم که در چند سینما نشر می شود از جانب کدام مرجع مسول دقیقاً "ارزیابی و بررسی نمیگردد و اکثریت این فلم ها قابل تماشا نیست، صرف صاحب سینما می خواهد که بدینوسیله یک مشت پول به دست بیاورد و بس.

به گفته صاحب نظران در عرصه سینما: اینک دیده می شود که چقدر ما از ارزش های فرهنگی و هنری خود فاصله گرفته ایم دست آورد های اصیل خود را در عرصه سینما که در سالیان متوالی به دست آمده است ضایع می سازیم آنگاه فقر فرهنگی هنری کار خطرناکی خواهد بود.

ابعاد هنر بسیار گسترده است و سینما

می تواند با یک اثر زیبا و دارای پیام در قالب کرکترها و نقش های تصویری خود در جامعه تأثیر مخصوص و محسوس داشته باشد زیرا هنر جامعه را به طرف خوبی ها و ترقی ها رهنمونی می کند آنچه را بر زبان مستقیم ارایه کرده نتوانیم در قالب هنر به طور هنر مندانه ارایه آن ممکن است.

بهرام بریال سینماگر کشور می گوید: وضعیت سینما در کشور قناعت بخش نیست و ساختن فلم هم بسیار مشکل بوده و هزینه زیاد به کار دارد و به نسبت تراکم رسانه های تصویری شخصی کسی به تماشای فلم ها در سینما علاقمند نیست زیرا رسانه های تصویری (تلویزیون ها) انقدر زیاد شده اند که فرصت تماشای فلم در تالار سینما باقی نمانده است.

انجنیر لطیف رییس افغان فلم در زمینه وضعیت کنونی سینما چنین اظهار نظر نمودند:

ماباید مرکزی داشته باشیم که فقط فلم های که آموزنده و جنبه اصلاحی برای مردم داشته باشد نمایش بدهیم مگر متأسفانه که امکانات کم داریم. بهترین فضای سینما همان فضا است که هم فلم های خارجی با کیفیت و هم فلم های افغانی دارای پیام خوب به دست نشر سپرده شود تا اکنون ۷ سینما فعال است که اکثر آنها با کیفیت پایین را به نشر می سپارد مگر متأسفانه که ما اکنون چیزی نداریم.

سلیم شاهین می گوید: مردم فرهنگ بیگانه هارا پرستش می کنند و سینما ها هم تجارتي شده اند و کوچکترین توجه به رشد فرهنگ افغانی نیست کسانی که در راس قرار دارند بیشتر میکوشند تا فرهنگ های بیگانه وارد عرصه سینما شود و ما نمیدانیم چه وقت می فهمیم تا فرهنگ و رسوم افغانی خود را رشد و تقویت بخشیم ما زحمت می کشیم مگر اجازه نشر به فلم های تولید شده ما کم تر داده می شود امید می رود در آینده شاهد ترقیات و پیشرفت های خوبی در عرصه هنر سینما و نمایش فلم های خوبی باشیم.

در نگاهها

پائیز

و دیدگاهها

یحیی افشار

اگر عبرت ره تحقیق مطلب سرکنند بیدل
همین يك پيش پا دیدن به عُّبا میبرد مارا
از همین جاست که میگویم، پاییز را به
دیدهء تحقیر ننگرید، که این فصل مانند
هر فصل دیگر جایگاه ویژه و درخور تامل
دارد. پلي است میان گذشته و آینده. این
خزان است که تابستان را پشت میکند
و برگ درختانش را زرد و با خود می
آورد بادهاي تند را و عریان میکند درختان
را و استیلا میبخشد لشکر سرما را،
و در واقع با این مقدمات، هستي دست
اندر کار شکل گیری و پروردن دوباره
بهار در بطن زمستان است، تا در يك صبح
روشن آفتابي که "نوروز" اش میخوانند
، ظهور کند و چشم جهانیان را به
دیدار طلیعهء يك بهار دیگر شادمان
و روشن سازد.

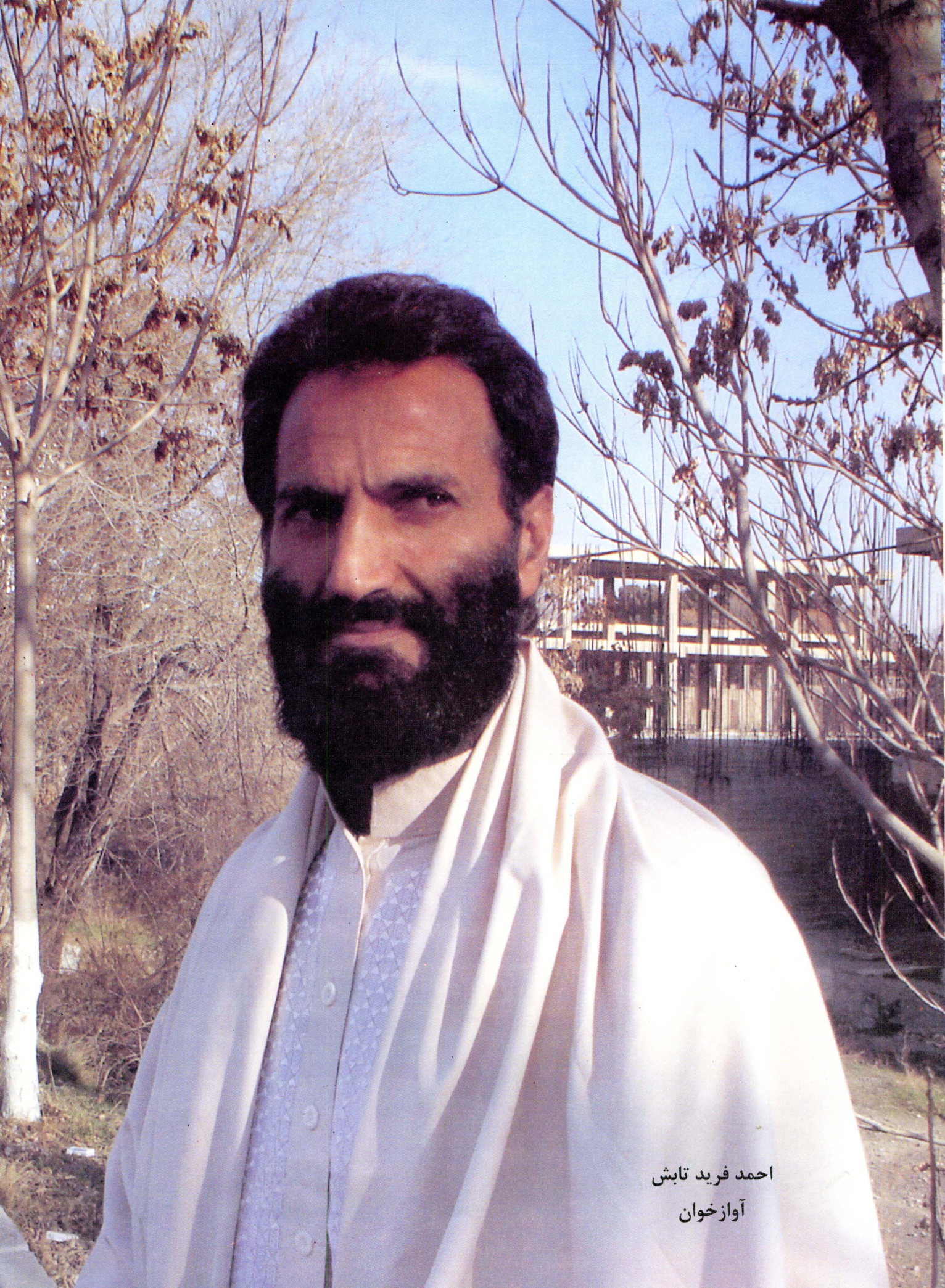
اما نکتهء قابل توجه اینست که پاییز
همچون غمهاي شما موقتي و گذرا و هم
مقدمه و سوخت و سازي براي شادي هاي

پاییز به عنوان آیهء روشني از قدرت جهان
آرا، مارا نسبت بهبهار جواني و تابستان
پختگي و زمستان پيري و مرگ حساستر
و آگاهتر میسازد و از زایش دوباره يك
بهار ذُر فشان پیوسته خبر میدهد. مهم
آنست که ما چشم عبرت بین و قلب عبرت
پذیر داشته باشیم، و سرلوحهء کار ما
تحقیق و پژوهش در اوضاع عالم باشد،
که آدمي خود شهنشاہ این عالم است. پس
توای انسان دیده بکشا و در شبستان این
عالم در شعاع خرد، روح روشنگري را
بنگر، همچون ابوالمعاني بیدل که گفته
است:

شب که عبرت را دلیل این شبستان یافتم
هر قدر چشمم به خود او شد چراغان یافتم
اینکه در نگاه عبرت بین فاصله انسان با
حقیقت در حد يك پيش پا دیدن است؛ وقتي
کهما جوینده راستین باشیم. این بیت
شاعر آینه ها، رساترین سخن نیست که
در این مورد گفته شده و آن اینکه:

پاییز فصل برگریزان و سومین موسم
سال، فصلي در همسایگي گرمترین
و سردترین فصول سال در واقع نقطهء
عطفی در چرخهء حیات است؛ هم درآمدی
و هم در طبیعت. پاییز (خزان) در ظاهر
سیمیای محزون و ملال انگیز و منظر
دلگیر کننده دارد. این وضع خفقان
آور پاییز بر طبیعت آدمها نیز اثرگذار است
. رخسارهء زرد باغهاي پاییزی و باد
توفنده یی که، این برگهاي
خشکیده درختان را، با آهنگ غم انگیز
به هر سو پراگند، یادآور نکات عبرت
انگیزی ست از ناپایداری این جهان گذران
، و چه خوبست که ما را نیز ضمیر روشن
و چشم عبرت نگر باشد.

پس بر ماست که پاییز را، با آنکه
بغماگر برگ سبز درختان باغ و بوستان
است، به دیدهء تحقیر ننگریم، چرا که
سرنوشت ما نیز است. اگر طبیعت را
نخستین کتاب آفرینش بدانیم، فصلنامهء

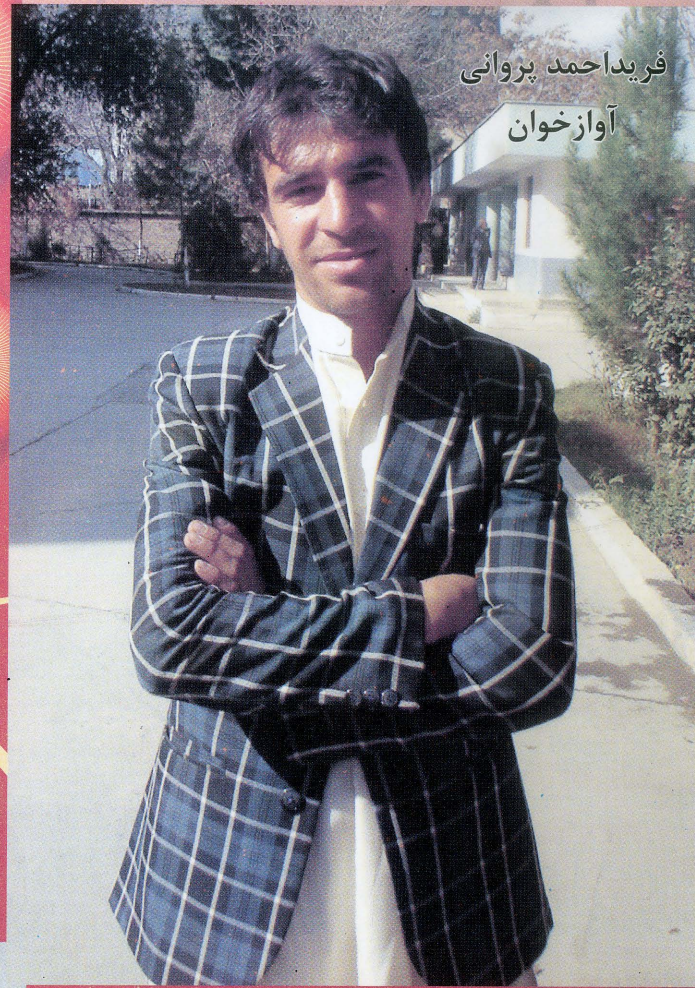

احمد فرید تابش
آوازخوان

البيوم هنري

عاقله رضايي
هنر پيشه

فريد احمد پرواني
آواز خوان

جاويد هماهنگ
آواز خوان

ظفر جاويد
آواز خوان

رسول زمري
آوازخوان

غزل

صفحه شعر

نقد هستی

ملک هستی جز تماشا خانه ی حیرت نبود
در نهاد زندگانی یک نفس راحت نبود
از جنون بیکسی ها ، شش جهت داغ نو است
چه عجب در بزم هستی ، یکدل هم الفت نبود
داغم از آفت ، ولیک از چرخ گردون شکوه نیست
کاین مصیبت پیشه را ، نقد دگر ثروت نبود
عمر ما یکسر به پای رنج و حسرت ها گذشت
بهر کسب عافیت این جا ، دمی فرصت نبود
زین محیط پر هیا هو ، آه کجا باید شدن ؟
این دل آواره گگرد ، آسوده از غربت نبود
روح نا خود آشنا ، سر گرم بازیها زچپست
آگهی را اعنتبار از این همه حیرت نبود

فریبا آتش

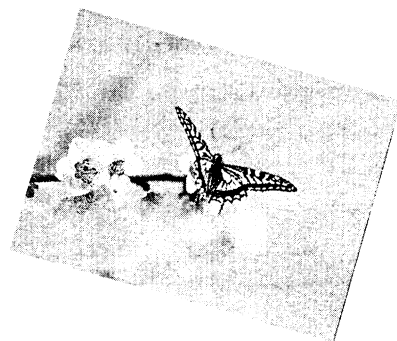
نوربکیسی وایه چب اسانې دي
پرېرده د الفت خبرې گـرـانې دي
رامېشي لېمو ته د دیدن په وخت
اوبنکې څه ناپـوهې رقیبانې دي
خدايرو چې کافر خو مې صهبا نه کا
لا خو زما اوبنکې مسلمانېدي
سترگې مې لوستی شي د فطرت کتاب
مخ ته د آشنا چې شي امیانېدي
ستاد جلب شوق یې وې راپېنې شي
دا مې که سلگی دي خو مهمانې دي
گرانشو هسې ستا د عشق مې ولې
تل چې د عاشق وینې ارزانې دي
غم دهجریو رتلی بل جواب
داسې مـرض داسې دویانې دي
بنکاری چېمزهپه زړېدو پیاوس
لا دې چې جذبې له پخوا ځوانې دي
امیرحمزه شنواری

بیرارو

بیرارو بید نفاقه بس کنی مو
مرغ کینه ره ده قفس کنی مو
قد دیست اتحاد مطبوط و ماکم
چگی ره از منی خو پس کنی مو
بید صلح و صفا را پیشه سازیم
ده آبادی وطن چمرس کنی مو
ده توری دشمنای خاک و میهن
بازی نخری واره قصص کنی مو
خدای مویک قرآن مو یک وطن یک
بیرار کشی ره دیگه بس کنی مو
سی و چند سال وطن برباد کردیم
هنوز وخته ببید دمرس کنی مو
مالستانی وطن آباد موشونونه
پگ مووحدت کده هوس کنی مو
الحاج فروغ مالستانی

همفرمن

راه طولانی این سفر جز باتو
 به پایان نمی رسد
 بامن از دل بخوان
 از موجی که به قلب کویری ام
 روان ساختی
 از فصلی که سرشار از عاشقی هاست
 مهربانم بامن باش
 که از میان هزاران واژه عشق
 تنها ترا برگزیدم

قمارحامی

تو چه موجود خدایی، تو چه دردی چه دوايي
 که همه آیت عشقی که همه لطف و عطایي
 مگر از قوم بهشتی، مگر از شهر حوایي
 که سرپای عزیزي که مراد دل مایي
 نه که معبود زمینی، نه که آرایشي عرشي
 که در الفاظ نگنجی، که در اندیشه نیایي
 دو جهان رحمت عرشي، دو جهان بخت بلندی
 دو جهان نور و نوازش، دو جهان شهد و شفایي
 همه قدسیت کعبه، همه اعجاز و پیامي
 تو مسیحي، تو کلیمی، تو محمد، تو خدایي
 به مثل خانه ای شعری به مثل تنگ شرابی
 که به جان و دل عاصی، نه بمانی نه بی...

غزل

زه هم چبری فرزانه وم، فرزانه یم لا تر اوسه
 تل ببخوده دیوانه وم، دیوانه یم لا تر اوسه
 خدایي نشینه وصال دی، خبی بعد هم خیال دی
 له یم یم همخانه وم، همخانه یم لا تر اوسه
 علی په جهان یم، خیر شوی په خیل خان یم
 د رازونو خزانه وم، خزانه یم لا تر اوسه
 په عالم زما خبري، خلک کا په نزدې لري
 په وکړي افسانه وم، افسانه یم لا تر اوسه
 چې دمخ پلوی یې وا شو، یو مشال و چې نوا شو
 هغه دم پرې پروانه وم، پروانه یم لا تر اوسه
 ناوکی یې د مزگان دی، چې بلا زما د خان دی
 ورنه عمر نسانه وم، نسانه یم لا تر اوسه
 چې یې خان سره اشنا کړم، له هر جای شایه شا کړم
 له عالمه بیگانه وم، بیگانه یم لا تر اوسه
 هغه بحر چې محیط دی، په افراط او په تقریط کی
 دغه بحر دُر دانه وم، دُر دانه یم لا تر اوسه
 هغه شان له خپله یاره، یې وکیله یې ریساره
 زه خوشال چې یگانه وم، یگانه یم لا تر اوسه
 خوشحال خان ختک

عزیز

رو سر بنده به بالین، تنها مرا رها کن
 ترک من خراب شبگردد مبتلا کن
 ماییم و موج سودا، شب تا به روز تنها
 خواهی بیا ببخشا، خواهی برو جفا کن
 از من گریز تا تو، هم در بلا نیستی
 بگزین ره سلامت، ترک ره بلا کن
 ماییم و آب دیده، در کنج غم خزیده
 بر آب دیده‌ما، صدجای سیاکن
 خیره کشی است ما را، دارد دلی چو خارا
 بکشد، کسش نکوید: تدبیر خون‌بها کن
 بر شاه خوب رویان واجب وفا نباشد
 ای زرد روی عاشق، تو صبر کن وفا کن
 دردی است غیر مردن، آن را دوا نباشد
 پس من چگونه گویم کاین درد را دوا کن؟
 در خواب دوش پیری در کوی عشق دیدم
 با دست اشارتم کرد، که عزم سوی ما کن
 بس کن که بی‌خودم من، و تو هنر فزایی
 تاریخ بوعلی گو، تنبیه بوالعلا کن
 مولانا جلال الدین محمد بلخی

کاش

کاش سنگ می بودم
 که تنهایت راحس نمی کردم
 کاش باران می بودم
 که باربار می گریستم
 کاش گل می بودم
 که باربار نه بلکه یک بار می شگفتم
 کاش دریا می بودم
 که می رفتم و دوباره بر نمی گشتم
 کاش پرنده می بودم
 که زین دیار رفته بر نمی گشتم
 کاش صبح روشن و صفا می بودم
 که همیشه خوش و آرام می بودم
 کاش آسمان می بودم
 که دامن آبی خوشی هارا برای همه فراهم
 می کردم
 کاش ای کاش
 خاطره نعیم

جا دی لوئلی ستاسې کور او تللی بل دی چبرته
 دومره مو هم معلومه نه کړله چې غل دی چبرته

ته لکيا اوسه، د دښمن د توري څوکه څاره
 که څه هم دا معلومه نه ده چې اجل دی چبرته

لوگی یې پاته دی زما پسر د بوالونو باندي
 خو دا ساعت هغه چراغ گوره چې بل دی چبرته

د زوندانه په تاوده لمر کې تر آخره مور ته
 معلومه نه شوله چې سیوری د اوربل دی چبرته

دروېش که خوله له یاره واخلي، ورته ښه به وایو
 مور دی ستایلی چا چې کړی نیک عمل دی چبرته

دروېش "دراني"

نگاهی

گذرا در سیر سینمای افغانستان

بیوست به گذشته....

موسی رادمنش

خوش، غلام حیدر
حسین جان، شاه،
محمد شارق، غلام
غوٹ، جیلانی،

رحیم اله و موسی رادمنش در کنار
دیگر بازیگران، کرکتر های عمده را
نقش آفرینی کرده اند.

اکثر این چهره ها آنعده هنر پیشه گان
اند که از کورس آموزشی سینمایی
موسسه شفق فلم آموزش فن اکتوری را
آموخته بودند تا چگونه در قالب
کرکتر، آگاهانه شخصیت را به بازی
بگیرند تا صحنه های فلم با حضور آنها
جالب و قابل توجه جلوه گر گردد.

جهت به تصویر کشیدن فلمنامه که
نویسنده آن توریالی شفق است،
مسئولیت امور کارگردانی را نیز
بدوش گرفت، بیونت خویشرا بدین ترتیب
مرتب ساخت:

استوار" به قالب فلمنامه در آورده که
امور تهیه و پردیوس آنرا وزارت امور
داخله وقت به دوش گرفته بود.

فلمنامه "گام های استوار" از یک سوژه
وطن دوستی، دراماتیک جنایی با صحنه
ها و حوادث بافت داده شده که
کرکتر های شامل فلمنامه با مهارت های
آزموده شده خلق ماجرا به نفع منافع
گروه یا باند خویش پیش برده ولی با
بیداری نیروهای زنجیره یی امنیتی به
دام افتاده و افشا گردیده محیط را از
وجود آنها پاک کرده برای مردم
مصونیت و آرامش را به ارمغان
میآوردند.

درین فلم پولیسی و جنایی چهره های
موفق سینما در آن زمان چون:
ابراهیم طغیان، عاقله، عادلہ ادیم، اکرم
خرمی، عبداله وطن دوست، فتح اله
پرنده، تیمور حکیمیار، حبیب دلگی یاسین

سینما به صورت هنر خارق العاده و
تاثیر گذارش در ذهن و روان
تماشاگران و انتقال مفاهیم و اندیشه
های سترگ در قبال معرفی تکنالوژی
نقش فعال وارزنده دارد.

با توجه به این وسیله دست اندرکاران
فلم، خاصتا موسسه سینمایی شفق فلم و
دیگر عناصر آگاه به هنر سینما و اهل
فکر و هنر در آن زمان از زوایای
مختلف به این پدیده اعجاب انگیز
دستآورد تمدن بشری نگریسته و بر
دامنه گسترش و تحقق آن سعی و تلاش
میورزیدند.

رهبری موسسه شفق فلم با درک
مسئولیت به گسترش سینمای افغانی
سومین محصول سینمایی را در تبارز
و نیرومندی قوای پولیس ملی در تامین
نظم و مصونیت جامعه در محور یک
فلم رزمی و جنایی زیر نام "گام های

فلم (جاوید من) آقای تیمور حکیمیار، زرشنت، واسع صمدی، شاه محمد شارق و محمد موسی رادمنش با وجود دستیار کارگردان که امور فلمبرداری بدوش حمید و احسان ایوبی بود، سلسله تصاویر و پرداخت آن از زاویه و دید مسلکی آن ساختار میافت تا آموزشی باشد برای راهیان جوان در عرصه پرداخت های مسلکی در رشته تلویزیون....

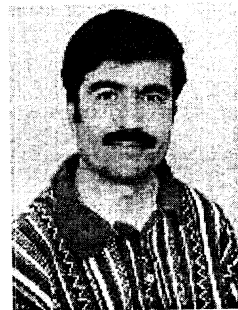
اما دریغ و درد که استاد توریالی شفق را در آن هنگام مریضی که عاید حالش گردیده بود، مجال فعالیت برایش بی رنگ شد و روزتاروز مریضی او انکشاف یافت، هر چند شاگردانش سبب شدند که استاد را غرض تدوای به کشور هندوستان بفرستند، او جهت علاج عازم هندوستان شد ولی آنطوریکه آرزو برده میشد، صحتمند نشد، با اندوه و درد که او به ابدیت پیوست، روح اش شاد و جنت فردوس نصیبش باد. با عدم حضور فزینگی استاد مرحوم توریالی شفق موسسه شفق فلم به اندک زمان در سوگ استاد بسر میبرد ولی با همت و آموزش مسلکی که شاگردانش از مرحوم استاد توریالی شفق فرا گرفته بودند، بار دیگر شفق فلم به تحریک و فعالیت پرداخت که در شماره آینده شما عزیزان خواننده را در جریان میگذاریم.

آن درستدیوی افغان فلم طی مراحل گردید.
فلم سینمایی "گام های استوار" بعداز ریلیز غرض نمایش به سالون های نمایش در سینما های شهر اقبال نمایش یافت.
درکنار تهیه و تولید فلم های سینمایی موسسه شفق فلم استاد توریالی شفق دو فلم هنری تلویزیونی زیر نام (جاوید من) و (فرشته) که جنبه آموزشی و انتباهی بر اساس اندیشه سلیم جهت احیا صلح روند آبادانی کشور جلایش داشت، آماده تصویر برداری ساخت.
فلم هنری (جاوید من) بر محور ادامه آموزش و تحصیل جوانان از یکسو و از سوی دیگر وقوع حوادث جنگ و نا امنی و صدمه رسانیدن بر پیکر صلح و زنده گی که در قالب کرکتر های عمده

تصویر بردار : فلمبردار ورزیده افغان فلم محمود نوری،
معاون تصویر بردار: محمد هاشم و احسان ایوبی.
تدوین گر: قدیر رشیدی.
صدا گذار: نوراله.
لابراتوار و پراسس: خواجه صدیقی و استالی
نورپرداز: نصراله نوروز.
معاون کارگردان: محمد موسی رادمنش
معاون پرودکشن: فتح اله پرنده، تیمور حکیمیار و یاسین خموش.
این فلم به اثر مساعی مشترک شفق فلم، بخش آمرین فرهنگی وزارت امور داخله وقت، ریاست افغان فلم، به تهیه و تولید پرداختند. مرحله تصویر برداری آن مدت ۴ ماه را در بر گرفت و مدت دو ماه مراحل چاپ و پراسیس

د غر چینه

په تیر پسی ...

انور وفا سمندر

مور سره لري يو؛ خو دا واټن يوازې جسم ته معنا لري.
 غر زموږ روپيار دی. غر زموږ راشه درشه ده.
 غر مور سره نيردې کوي. غر زموږ ميلمستيا ده؛ او مور هم کوربه هم کوربانه!
 مور غر اخلو، غر غر اورو غر رسوو.
 دغر ميدان زړه دی. پاخه او ښه، ښاد او مينه ناک غرونه يوازې له زړه را وځي.
 ذهن د گټې غلام دی.
 ذهن انسان په مادي اړيکو کې ايسار ساتي.
 يوازې زړه دی چې په غر سره خندا، خوښي او مينه روزي.
 مور هم د زړه يوه پاچا ته واک ورکوو، خو غر راباندې واوري؛ غر ام واوړوي او غر کې مو بوځي.
 هر فرد خپله، خپله شپه لري. شپې تياره جوړه کړې، خو مور دروني دنياوو او کيهانونو ته ولاړشو.
 زموږ دننه نړۍ هم ستوري لري، هم سپوږمۍ او هم روڼ لمر!

همدا زموږ د اساسي ځمکو او وطنونو ټاټوبی دی.
 مور هومره څه دننه لرو چې پوهه يې دننه راپکې
 وښه شوې.
 مور د خپلې اگاهۍ په وزرونو الوزو، او هومره الوزو
 چې اگاهي مو غوړېدلې ده.
 زموږ هستي، زموږ دنيا هومره ارته او پراخه ده
 چې ليدای او پوهيدای ورباندې نه شو؛
 نو شپه له دې خبرې سره ولاړه ده چې دننه نظر
 وکړو! دننه ولاړ شو؛
 خپل شخصي او فردي لمر شو؛ ويې وينو او

ترلاسه يې کړو.

خیل کلی

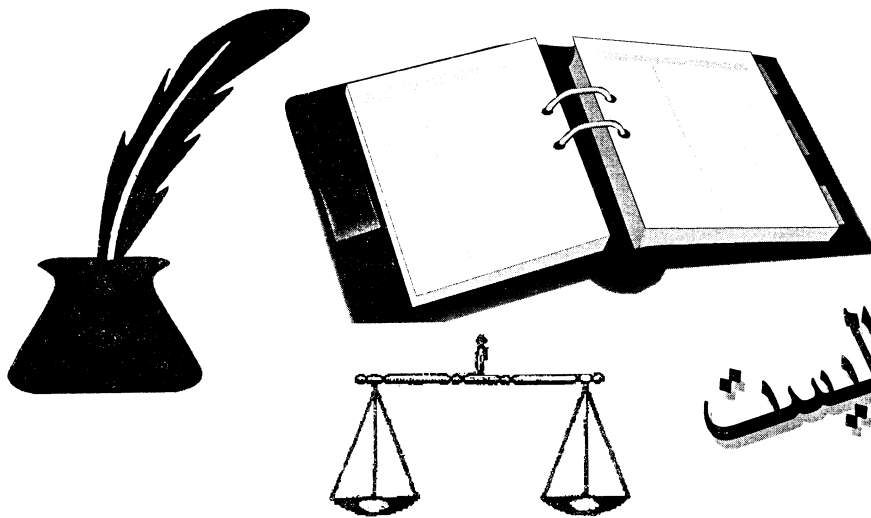
مور اوتاسو یو او دا تلپاتې حقیقت چې عشق شته!
 عشق د ژوند جوهر دی.
 هستی د عشق معنا ده.
 دا انساني پوهه ده چې عشق یې په شته هستی، خیزونو، فکرونو او تمدنونو معنا کړی.
 دا د ذهن له دريځې راوتی واقعیت دی. عشق ځای لري؛ خو چې ذهن یې معنا نه کړي.
 عشق شته، خو چې وشي.
 عشق په کولو پیدا کېږي؛ ترلاسه کول یې همدا دي.
 او عشق دادی چې له ځان څخه وپوښتو:
 «زه نورو ته څه کولای شم»
 «خدایه! زما غوښتنې نه؛ سنا اراده دې ترسره شي!»
 الهي عشق روح پنځولی. روح نوم نه لري. وطن یې هم نوم نه لري؛ پرته له روح چا هلته پښه نه ده
 ایښې.
 دروځکور د ژوند په هېواد کې دی. دغیر او رڼا رودونه روان دي او دروځکورت همداسې لار ورغځېدلې؛
 د خیال سترګه مور هلته وړي.
 د روح کلی د خیال په وزرو موندی شو؛
 او د خیال بېرې بې له څنډه مور ته ولاړه ده،
 چې زړه له ځانه خوشې کړو؛ خیال را وینښېږي او بیا «زمان» یا «مکان» نشته؛

پاتي په ۴۸

شخصیات

بهادر عبيدی کارمند سابقه دار مستعد راديو تلويزيون ملی افغانستان
 فرزند مرحوم عبيدالله خان متولد سال ۱۳۳۸ ولسوالی سرخ رود
 ولايت ننگرهار که در سال ۱۳۵۶ از لېسه عالی حبيبيه فارغ و در سال
 ۱۳۵۹ شامل پوهنځی هنرهای پوهنتون کابل گردیده و در سال
 ۱۳۶۲ از رشته گرافیک تحصیلات خود را به پایان رسانید. و در سال
 ۱۳۶۴ در مدیریت عمومی آرت و گرافیک تلويزيون ملی شامل وظیفه
 رسمی گردیده که پس از چند سال به حیث مدیر عمومی آرت
 و گرافیک تعیین بست گردیده که اکنون هم وظیفه خود را در همین
 مدیریت صادقانه انجام می دهد در بخش طرح و دیکوریشن برنامه
 های راديو تلويزيون پوستر آدم ها و نقشه های که نقش ارزند و مهم
 دارد و در کنار وظیفه رسمی هنر میناتور سبک بهزاد را که
 علاقمندی زیاد به آن دارد انجام می دهد آثار زیادی میناتور آفریده
 است که از آن جمله چندین اثری حایز جایزه مطبوعاتی شده که سه
 اثر آن از طرف وزارت اطلاعات و فرهنگ به گالری ملی خریداری
 و دیپلوم های افتخاری از طریق وزارت اطلاعات و فرهنگ پوهنتون
 کابل، اتحادیه هنرمندان برایشان عطا گردیده است و در چندین نمایشگاه
 های هنری اشتراک ورزیده که اثر هنری آقای عبيدی مورد علاقه و
 پسند بیننده گان قرار گرفته است موفقیت و طول عمر برای شان
 ستدعا داریم.

اخلاق ژورنالیست

عبدالباقی هیله من

حلقه خاص وقف می گردد، منظور از ژورنالیسم پروژه‌یی یا موسسه‌یی ژورنالیسم حزبی و سیاسی است و از یک سازمان خاص می باشد که به حیث یک دستگاه تبلیغاتی همان نماد کار و فعالیت می نماید. البته که ژورنالیسم و مطبوعات دولتی و موسسه‌ی یعنی حزبی و سیاسی ممنوع نبوده بلکه عادی و معمولی می باشد اما اعتبار بیشتری ژورنالیسم و مطبوعاتی دارد که از آزادی های بیشتر مسلکی برخوردار بوده و وابسته گی نداشته باشد. گاهگاهی عده از خبرنگاران ژورنالیستان و مطبوعاتیان ضعیف النفس خود را به حلقات زورمند

از جمله اصول قبول شده است که هر ژورنالیست در هر نقطه دنیا مکلف به پابندی و اجرای آن می باشد و آن ها عبارت اند از: واقعیت، حقیقت و آزادی این سه اصل که باید همیشه ژورنالیست آنرا در نظر داشته باشد چنین توصیف می گردد همه اطلاعات باید برواقعیت بنا داشته و واقعیت مساله باید دارای حقیقت بوده و تمام فعالیت های ژورنالیستی و مطبوعاتی بایک آزادی تمام مسلکی بدون هر گونه فشار معامله و مصلحت انجام شود. درجهان ما ژورنالیسم دولتی و پروژه‌یی (موسسه‌ی) به خاطر ارزش و اعتبار زیاد برخوردار نیست که برای یک

معلومات به موقع را برای مردم تأمین نماید و به خاطر اینکه بازنده گی عوام از نزدیک به تماس بوده رابطه خیلی نزدیک بین او و مردم موجود است حیثیت دماغ و اعصاب جامعه را دارد و بدین ملحوظ لازمی است دریک چوکات معین که به نام اخلاق ژورنالیستی یاد می شود پابند بوده و جدا" پیرواساسات مسلکی خود باشد که اصول و ضوابط معین و مشخص که یک ژورنالیست باید آنرا مراعات نماید اخلاق ژورنالیسم خوانده می شود تا حدی زیادی اخلاق ژورنالیسم قواعد و ضوابطی می باشد که تقریباً" در همه جهان یک سان می باشد که سه مفهوم زیرین

اخلاق مجموعه از قرار دادهای اجتماعی می باشد که مردم به خاطر پیشبرد زنده گی بهتر شان به آن متعهد اند و مراعات نمودن همین قرار دادهای که متشکل از قواعد و دستاویز معین می باشد وظیفه خود دانسته و به آن پابند می باشد و در اصطلاح عرفان اسلام اخلاق دین یا اخلاق نیک خوبی را گویند این مقوله معنی و مفهوم و سیعی دارد اما اصطلاح اخلاق را در هر پیشه و مسلک به حیث پیشوند چنین به کار میبرند اخلاق طبیبی اخلاقی ژورنالیستی که بحث کوتاه بر اخلاق ژورنالیسم می باشد. ژورنالیسم پیشه مسلکی و علمی است که اطلاعات و

جامعه می فروشند به خصوص در جامعه امروزی ماعده هستند که برعلاوه آن که در یک رسانه چاپی یا صوتی و تصویری رسمی کار می کنند در رکاب کدام زورمند و صاحب مقام دیگر هم دارای وظایف مخفی می باشد که در صدکار رسمی در صد کار غیر رسمی خود را به اجرامی آورد که با این عمل خود بیطرفی شانرا صدمه زده و اعتبار خود را در جامعه از دست میدهند جامعه ما چون تازه از جنگ فارغ شده و زورمندان اکثرًا می خواهند قسما" مطبوعات را در خدمت اهداف خود را داشته باشند بنا" بیشتر از هروقت و هر جامعه دیگر آزادی و تقدس مسلکی ژورنالیست در خطر می باشد. مادیده و شنیده ایم که در مرکز و محلات ولایات عده از مطبوعاتیان خود را به زورمندان فروخته و با نشر و پخش اکاذیب به نفع آن ها و خفه ساختن مظلومان از بیداد آن ها خود را صاحب زور و زور ساخته و قدسیت مسلکی شانرا زیر پا نموده و آنرا به مادیات حرام بدل می

سازند این بدان معناییست که ژورنالیست همه مخالف دولت و مقام های زورمند باشد بلکه منظور اینست که اخلاق ژورنالیست می خواهد مانند عکاس حقایق و واقیعت ها را عکاسی نموده و به معرض دید مردم خود قرار دهد اگر چنین نکند شرم مسلکی برایش ببار خواهد آمد بر همه موسسات نشراتی لازم است خبرنگاران و ژورنالیستان خود را طوری شاید نظارت نمایند تا تحت زور و زور کسی نرفته و خود را به مرجع دیگری نفروشد زیرا در آن صورت به بی اعتباری و بد نامی همان موسسه یارسانه نیز می انجامد. اگر ژورنالیست می خواهد آزاد باشد و تقدس مسلکی خود را نگهدارد باید خود را از دام و جال زورمندان دور داشته و با قناعت و مناعت زنده گی ابرومند و سرفراز و پر از افتخار را در پیش گیرد تا از شرمساری مسلکی و رنگ زردی دینوی و اخروی نجات یابد و به خاطر مفاد چند روزه اعتبار و عزت عمری خود را از دست ندهد که عملکرد غیر

مسلکی یک ژورنالیست باعث تجاوز به حریم مسلک همه آن ها شده و سبب بد نامی خانواده ژورنالیست می گردد. مطبوعات که در هر جامعه رکن چهارم قدرت را تشکیل میدهد باید حریم آن پاک نگهداشته شده و رسالتش را با تعهد مسلکی و آزادی به سر رساند هر ژورنالیست وظیفه دارد تا از بدنام شدن خانواده ژورنالیست جلوگیری نموده در کار خود و سایر هم مسلکان خود مراقبت و مواظبت جدی به خرج داده و از هر نوع انحراف مسلکی و تقدس مطبوعاتی خود داری نمایند هر گاه مطبوعات و ژورنالیستان درست و رسالتمندانه اجرای وظیفه نمایند در جامعه مقامات دولتی و زورمندان نیز از خیانت و جنایت به خاطر افشای شان جلوگیری می نمایند بنا" اخلاق ژورنالیست در نظم جامعه و تامین عدالت اجتماعی و سیاسی خیلی ها نقش و رول تعیین کننده دارد. و اگر ژورنالیستان و مطبوعاتیان با معامله گیری و زیر پا گذاشتن قدسیت مسلکی عمل کنند فساد در

جامعه شیوع یافته و مردم به سوی تباهی و بربادی سوق می گردد. بنا" نتیجه میتوان گرفت که در پهلوی فهم و دانایی مسلکی، آزادی و اخلاق از صفات پسندیده یک ژورنالیست می باشد. این سه خصلت در اعتبار خبر نگار و ارزش اجتماعی او رول به سزایی دارد. اعتبار ژورنالیست بستگی به شخصیت، صداقت، آزادی و فهم مسلکی و تجربه دارد و بس بنا" لازم است هر ژورنالیست خوب مسوولیت ها صلاحیت ها و حقوق خود را درک و حفظ نماید. قوانین مطبوعاتی راکه حکومت همامی سازند و یارسانه ها تصویب می نماید شاید دارای جزئیات مساله نباشد ولی این وظیفه جامعه و افراد چیز مهم آن و خود ژورنالیستان است تا فضای پاک مطبوعات را از هر نوع آلوده گی و آرایش منزه نگهداشته و جامعه را به سوی آزادی و دموکراسی واقعی سوق دهند. هر نوع ارتباط نامشروع ژورنالیست سبب رسوایی رسانه و موسسه نشراتی و در نهایت بدنامی خانواده ژورنالیست می گردد لازم است مسوولین امور درین مورد خیلی از تامل و دقت کار بگیرند تا کامیاب و سعادت رفیق راه شان گردد.

عبدالله الهام جمالی

څنگه ښه ویندوی کولای شی؟

ووايو چې د ټلويزيون ویندوي مويه صفر ولاړه ده .

له يوې خوا مور په راډيوتلويزيون کې خاصې او مسلکي دورې نه لرو ، که وي هم بې گټې دي ځکه ديوي او نئ او يوې مياشتې په دورې کې هومره څه نه زده کيږي ، له بلې خوا ، ژبې ته پام نه کيږي او د ژبو وده په تپه ولاړه ده . بل داچې د راډيوگانو او ټلويزيونو چارواکي هم څومره احساس نه لري ، او هرڅوک چې کولای شي متن ولوستلای شي نور نو راځي په ټلويزيون کې وياندې کوي ، چې همدې کارونو په تيره بيا په ټلويزيون کې زموږ له ادبياتو او ملي ترمينالوجي سره هم ظلم وکړ او د ويندوي راتلونکي يې هم تياره کړي دي . په نورو هيوادونو کې که پوهنځي هم نشته خو په دې څانگه کې

ځای چيغې وهي يا هيڅکله هم غاښونه سره نه بيلوي دهیڅ څه په مرسته نشي کولای په آسانی سره (د وياند) په واقعي معنی سره وياند جوړ شي . عجيبه ده هر شغل کتاب ، دورې او ازموينې لري خو ته به وايې چې

د وياند د روزلو لپاره دې څيزونو ته اړتيا نه ليدل کيږي ، دا داوس مهال ډير ويندويان چې ددې هنر دعوا کوي ددې خبرې دليل دی . که څه هم زموږ په راډيوگانو کې تر ډيره حده ويندويي عالي ده ، او ښه ويندويان لرو خو په خواشينی سره به

چې : اوس بدنه دی کرار کرار ښه کيږي . کله چې بوټونه اخلئ هغه دکاندار به درته وايي چې داسمه ده چې دابوټونه مواوس په پښو کې تنگ دي خو کرار کرار او دوخت په تيريدلو سره سميري او پښې مونه خور وي او آزاديږي .

خو هغه څوک چې په ميليونونو کسان ورته غور دي او يايې پروگرام له ټلويزيون څخه گوري ، هغه بايد واقعاً وکولای شي کومه دنده چې وياند په غاړه لري ادا کاندې او بايد وياند وي نه داچې وروسته وياند کيږي . څوک چې د خبرو په

(ويندوی کيدل) يوه معنی لري او (ويندويي) بله معنی ، نن په هغه راډيو گانو او ټلويزيونونو کې چې پښتو خپرونې لري ، زياتره داسې کسان شته چې وياند نه دی مگر ويندويي کوي ، که نه يې مني نو ځينو راډيوگانو او ټلويزيونونو ته غور ونيسي او وگورئ . تاسې کيدای شي چې د بخت ، ښه ملگري ، سياسي پوهې لورو زده کړو او ياهم د ښې او په زړه پورې څيري له لارې د وياند په توگه راډيو ټلويزيون ته لاره پيدا کړئ . خو د بخت يادمرستې په مټ تاسې کولای شئ يو وياند واوسئ ؟ فکر نه کوم . وياند يا ويندوی کيدل د وياند يا ويندويي د بې پایانه لارې لومړی گام دی . درسنيومسولين کله چې څوک د وياند په توگه غوره کوي وايي

وي او له ځايه نه خوځي هغه رېښتيني عاشق ندی دزړه له تله عاشق نه دی . داسې شاعر به هم وي چې لسگونه نالیکلي او ناويلي شعرونه لري ، لیکوال به وي چې لسگونه نالیکلي افسانې به لري ... که تاسې هم تصور کوئ چې د وياندي د هنر او مسلک عاشقان ياست خو له دې نه دانښه بولئ چې لارښئ دموترونو کار وبار ولرئ ځکه هلته ښې پيسې دي نو تاسې په خپلې غوښتنې يو بل څه ته لوراوئ ورکړ ځکه خوهم تاسې عاشق نه ياست . که ياست نو رېښتيني نه ياست ځکه پيسې کولای شي ستاسې معشوق ته درسيدا په لاره کې خنډ شي . مقام هم همداسې د کولای شي ستاسې د مينې په لاره کې ديوال جوړ شي .

خو داسې هم نه چې مور نو نورو ژبو ته شا کړو او په رټلو يې پيل وکړو ، نه يواځې دهغې ژبې چې غواړو وياندي يې وکړو او غواړو ښه وياندي يې وکړو دهمدغې ژبې مينه او دنورو ژبو درناوئ او احترام هم په همدې مينې کې نغښتي دي .

له خپلې موخې او مسلک سره مينه :

تاسې دهرې ارزو لپاره عاشقانه هڅه وکړئ دهرڅه د لاسته راوړلو لپاره دهرهغه څيز چې غواړئ ترلاسه يې کړئ په مينې سره هڅه وکړئ . که غواړئ چې وياندي جوړ شئ نه داچې وياندي وکړئ بايد ددې هنر عاشقان واوسئ ، له دې هنر سره مينه ولرئ هلته هرڅه آسانيري هلته هره ستونزه هواريري او ستاسې نيت به هم له دې ټولو سره مرسته وکړي .

۲- هوډ او کار :

دخوښت لامل له خوښت پرته يو بل څيز دی ، دخوښت لپاره ترټولو ښه لامل مينه ده عشق دی . هغه څوک چې عاشق

ترټولو ښه وسيله ، انگيزه او پلمه عشق دی مينه ده . مينه ستاسو شپه له سهاره سره پيې بې له دې چې ستړيا حس کړی او بې له دې چې ويوهيرئ مينه مو په واټونو واټونو ځغلوې بې له دې چې لږ شاته هم ستړي شئ .

مينه هماغه څيز دی چې په زرگونو زرگونو کې يوکس غوره کوي اونوم يې په وياړتاريخ ته پاتې کيږي . عشق رحمان جوړوي ، عشق خوشحال او حميد جوړوي . عشق انښتايين جوړوي اوسن جوړوي ، سولون ، ارسطو او اپلاتون جوړوي . که له تاسې سره دخپلې ژبې مينه وي ، دخپلې ژبې په قدر پوه شئ دهغې دبدايينې لپاره هڅه کوئ او هيله لرئ ترڅو ستاسې ژبه د نړۍ ترټولو ژبو ښه فصیحه ، روانه ، ښکلې او بډايه ژبه وي نو بې شکه چې ستاسې دا مينه او ورسره هڅه به تاسې هغې موخې ته رسوي چې په نظر کې يې لرئ ، او باور وکړئ دا ډيره خوره مينه ده او دې ته رسيدل واقعاً له مور څخه يوڅه جوړوي .

تحصيلات شته دي ، هراډيو ټلويزيون لږ تر لږه خپل روزنځای لري ، اوخپل ويندويان روزي . خو داچې زموږ په راډيو ټلويزيون کې داستونزې هم شته نو ددې لپاره چې خپلې تجربې مو له نورو هغو ويندويانو سره چې واقعاً غواړي وياندي شي شريکې کړې وي نو پدې اړه يې ځينې سپارښتنو ته رابولئ . لومړئ له هرڅه مخکې د لومړنيو ټکواو پيل په توگه داڅيزونه په ياد ولولئ . لمرئ له خپلې ژبې سره مينه : که تاسې واقعاً دا احساس ولرئ چې ستاسې ژبه هم د نړۍ د نورو ژبو په څير روانه فصیحه او پراخه ژبه وي ، که تاسې غواړئ چې ستاسې ژبه لکه دنورو ژبو غوندي مطرح ژبه وي ، که تاسې غواړئ چې ستاسې دژبې آثار هم په هره ژبه کې ژباړل شوي وي او بالاخره غواړئ ستاسې ژبه هم دنورو ژبو په څير بډايه ژبه وي نو له خپلې ژبې سره مينه ولرئ او همدا مينه به تاسې خپلې دغې موخې ته ورسوي . باور وکړئ د هغه مقصد لپاره چې غواړئ يې

رادیو تلویزیون

ولایت بادغیس

محلّی

سید احمد مرغانی آمر رادیو تلویزیون محلّی ولایت بادغیس

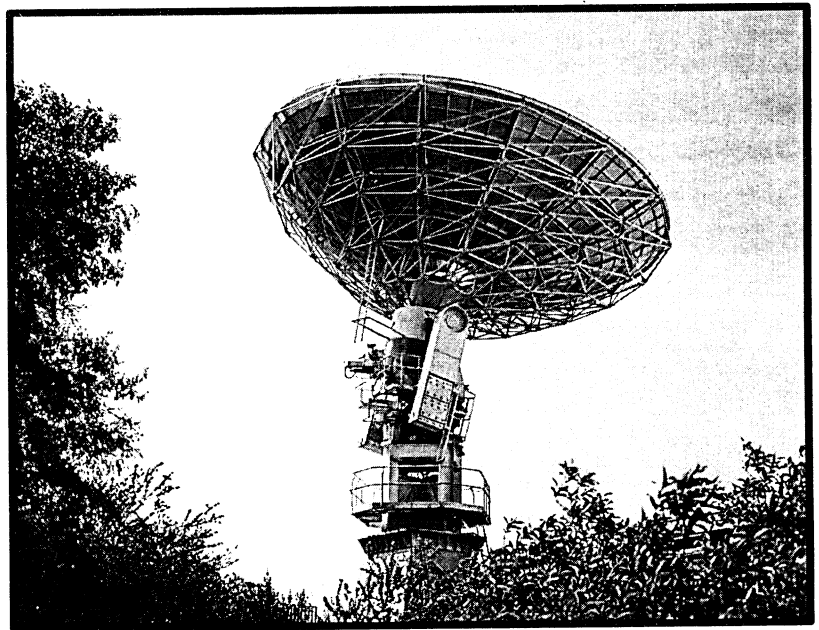
معلومات پیشکش میدارد.

دستگاه رادیو در سال ۱۳۷۷ در قلعه نو مرکز ولایت به نشرات آغاز کرد.

گرچه ساحه پوشش نشراتی محدود به مرکز بادغیس بود با آن هم اهالی شهر از شنیدن صدای رادیو محلّی خوش و راضی بودند. پس از مدتی به کمک و همکاری سازمان I.O.M (سازمان مهاجرت بسین المللی) دستگاه جدید روی موج ۱۵۰۰ کیلوهرتز تا ۱۵۰ کیلومتری اطراف قلعه نورا که شامل تمام ساحات بادغیس را تحت پوشش نشراتی قرار داد. که نصب و فعال شدن این دستگاه رادیویی مردم این ولایت توانستند از وقایع روز و بسا مسایل روز مره زنده گی آگاهی حاصل نمایند. رادیو محلّی بادغیس هشت ساعت نشرات دارد که حاوی برنامه های خبری، تربیوی، دینی،

ارچه، از دره زیبای جوندوآب استاده آن که مشهور به آب(پوده) است، از دریای خروشان مرغاب که یکی از پربآبترین دریا های کشور ماست، از دره های زیبای بند زرمست که آب و هوایی گوارا آن انسان را روح تازه میدهد و فصل بهار بادغیس زیباییافسانوی دارد.

بادغیس ولایتی است که در شمال غرب افغانستان واقع از طرف غرب به ولایت هرات، شرق به ولایت فاریاب شمال به کشور ترکمنستان و از طرف جنوب با ولایت غور هم سرحد است. مساحت آن ۲۳۰۰ کیلو متر مربع مرکز آن شهر قلعه نو است. ولایت بادغیس نسبت کوهستانی بودن آن مخصوصاً به طرف جنوب غرب و جنوب شرقی آن

ادارهء مجله آواز در مورد ایجاد و آغاز فعالیت نشراتی رادیو تلویزیون محلّی این ولایت به طور مختصر

مناظر زیبا برای تفریح و گشت و گذار دارد که میتوان از دره سبزک که پوشیده از درختان

ضرورت اداره و هم چنان شعبات را نیز خریداری و اکمال کرده ام که الحمدالله اکنون طور نسبی مشکلات ما مرفوع گردیده است. با تماما" ادارات منجمله با ریاست اطلاعات و فرهنگ مناسبات صمیمانه و احترام متقابل را رعایت و همکاری های خوبی داریم که انشاءالله وضع

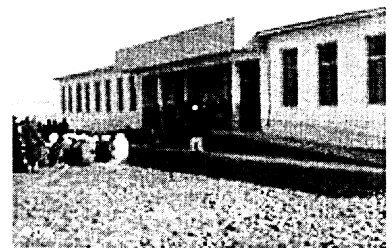
رادیو تلویزیون نسبت به سال گذشته خیلی ها بهتر و بهبود یافته مقام محترم ریاست عمومی می توانند با اعزام هیتی از مرکز به ولایت بادغیس از نزدیک کار و فعالیت ما را مورد کنترل و نظارت قرار دهند بر علاوه تصمیم داریم تا بامساعدشدن هواوختم سرمای زمستان از تعمیر کنونی نقل مکان نموده و دریک تعمیر مناسب دیگر که از لحاظ امنیتی مطمئن باشد انتقال نمایم و البته درین رابطه مقام ریاست عمومی رادیو تلویزیون را در جریان قرار داده و با مقام محترم ولایت نیز تفاهم و مشوره صورت گرفته است.

به حالت عادی برگردانیده هم چنان حمایت مقام ولایت و همه ارگان های که در بادغیس وجود دارد دو باره به فعالیت تلویزیون جلب داشته و شخص جناب والی بادغیس به طور قاطعانه از کار نشرات تلویزیون و برنامه های آن حمایت خود را از ما دریغ نداشته اند. به همین ترتیب همکاری موسسات خارجی مقیم در این ولایت را نیز جلب داشته به خصوص مناسبات بسیار خوب و دوستانه را باتیم پی آر تی مقیم این ولایت برقرار ساخته که در نتیجه ملاقات های پی در پی و سودمند توانستم تا برق ۲۴ ساعته را برای نشرات تلویزیون تامین و هم چنان به ارزش مجموع (۱۳۰۰۰) دالر امریکایی دوازده قلم سامان و وسایل تخنیکی مورد اشد ضرورت ما را به طور کمک هدیه کردند در ضمن وعده داده اند که عنقریب یک دستگاه جدید رادیوی A.M را که دارای طاقت نشراتی (۵۰۰) وات جدید به ولایت بادغیس آورده و نصب می نمایند که تماما" ولایت بادغیس و حتی ولایات همجوار را تحت پوشش نشراتی قرار خواهد داد. به همین ترتیب از تخصیصات مالی که از طریق مقام ریاست عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان به ما داده شده است نیز یک مقدار سامان و وسایل مورد

اقتصادی و فرهنگی می باشد. نشرات تلویزیون محلی ولایت بادغیس در سال ۱۳۸۶ با نصب یک دستگاه فرستنده ده کیلووات آغاز به نشرات نمود با توسعه نشرات تلویزیون اهالی ولایت بادغیس توانستند از نشرات محلی ولایت خویش مستفید گردند. نشرات تلویزیون بادغیس از ساعت ۶ الی ۱۱ شب نشرات دارد که در برگزیده برنامه های گوناگون است.

آقای حبیب الله مرغابی آمر رادیو تلویزیون ولایت بادغیس در مورد کارهای به انجام رسانیده شده اداری و نشراتی رادیو و تلویزیون محلی ولایت بادغیس چنین معلومات و گزارش را ارائه نمود.

باوصف مشکلات و به یاری خداوند متعال و همکاری صمیمانه کارمندان توانستم تا نظم اداره را دوباره تامین، با تدویر جلسات صبحانه پیرامون مشکلات اداره باکارمندان بحث و با استفاده از نظریات شان آهسته آهسته امورات اداری و نشراتی رادیو تلویزیون را

نور نو ژبو ته هم لويږي . نو په همدې دليل ناسمه لوستنه بالکل ممنوع ده . له نورو بهرنيو ژبو سره هم ستاسې بلدتيا په تيره بيا له عربي او فارسي ژبو سره ځکه چې زموږ له پښتو سره يې يوڅه اړيکې شته هغه به هم ستاسې له بېلگه والي سره

که څه هم زموږ په پښتو کې انشاءالله چې ډير داسې څيزونه نشته په نورو ژبو کې شايد داسې ستونزې ډيرې وي خو بياهم تاسې کوشښ وکړئ مطالعه به درسره لارسته وکړي. داهيڅکله هم له ياده مه باسئ چې ستاسې اوريدونکي

کله چې تاسې ديوپروگرام په اړه راپور وړاندې کوئ يا هم په سټډيو ، بهر په اداره کې کوم مجلس يا باسته اداره کوي هلته به تاسې کم له کاغذ او ليکلو څخه استفاده کوئ . ستاسې دذهن بډايي او حاضر ځوابي به ستاسې په کار کې ديلگه کولو لامل شي . له پښتو ژبې او دهغې له قواعدو سره به ستاسې بلدتيا ستاسې په کار کې ډيره گټوره وي . که تاسې يو قيد دصفت په بڼه ولولئ ياداسې نورې تيروتنې ستاسې ليدونکي او اوريدونکي به خپل راديو يا تلويزيون بند کړي . هغه چابک ، ځواب ورکونکي ، دلته وگورئ په لومړئ غونډله کې لولئ چې هغه چابک ځواب ورکړ يعني هماغه کس ژر ځواب ورکړ ، خو پدې بله غونډله کې بيا هغه چابک کس ځواب ورکړی ځواب يې شايد کرار ورکړی وي خو ډاکس چابک دی ، يوصفت دی ... تاسې هم په ډيرې مطالعې سره کولای شئ داسې ډيرې غونډلې پيدا کړئ او سمې بڼې يې ولولئ

وکړئ وروسته ښايي ووياست چې نه وينديي آسانه هم نه ده.

خو دا په ياد ولرئ چې ښه وياند هغه دی چې ډير وخت يې ويندويي کړي وي ، تاسې هم ډير زغم ولرئ ښايي څوکاله وروسته تاسې ډير ښه وياند شئ ، په لومړي کال کې ښايي له ستونزو سره لاس او گريوان وئ ، خو دوه کاله وروسته ښايي مسلط وياند واوسئ او څوکاله وروسته ښايي د هيواد په سويه مطرح او مشهور وياند جوړ شئ .

مرسته وکړي . او بالاخره په ياد ولرئ چې راتلونکي په هغه چاپوړې اړه لري چې هيله يې لري او په هغه ټينگ ولاړ وي .

۵- زغم او استقامت:

ښايي په لومړيو کې تاسې ووياست چې ويندويي آسانه ده خو کله چې دغه پړاو ته نوزئ او په تمرين پيل

په لومړيو کې تاسې ووياست چې ويندويي آسانه ده خو کله چې دغه پړاو ته نوزئ او په تمرين پيل

ياليدونکي ستاسې پروگرام ته ديوځل ليدلو وخت لري ، هغه کتاب نه لولي چې که کوم ځای يې سم ونه لوست نو شاته به لاړشي هغه به له سره واورې يابه پرې فکر وکړي . اوبله دامهمه مسله هم مه هيرؤئ چې هرڅه چې له راديو او تلويزيونه خپري هغه معياري ژبه بلل کيږي او هرويوکي چې کاريږي هغه دچاخبره

پاییز...

شماست ، پس لزومی نمی‌ماند که پاییز را تحقیر کنید ، پاییزی که فراهم کننده بستر مناسب برای ایجاد یک بهار جدید است ؛ زیرا همانگونه که غمها و شادی هادوروی یک سکه اند ، پاییز و بهار ، نیز در یک پیوند ریشه دار از چنین ویژه گی برخوردار هستند . وجود یکی به دیگری وابسته است ، و این چرخه تاتپشی در نظم هستی برقرار است حال نگاهها و دیدگاهها را تعبیر میکنیم و از دریچه دید آفرینشگران زیبایی به این فصل سال مینگریم :

خزان و پاییز در نگاه نقاش آمیزه یی از رنگهاست که در فصول دیگر سال وجود خارجی نداشته و اینک به منصفه ظهور رسیده است و از این جهت پدیده یی ست تازه .

نقاش یکسره شیفته رنگ آمیزی ست . او میبیند که شاخه های سبز درختان به زردی گراییده و از چمن سرسبز و گلهاي رنگارنگ در باغ و بوستانها خبری نیست . اومی بیند که بلبلان شیدا چگونه در ماتم گلها محزون و خاموش اند . و اگر هم صدایی از آنها بر میخیزد ، اندوه فراق است و حدیث جدایی و پاییز مظهر کامل این درد انگیزی .

نقاش جلوه های تازه یی از طبیعت را در سیمای خزان مینگرد و این خود سوژه یی ست .

در واقع سوژه های نقاش هنرمند در درگونی رنگها و حالتها منعکس است . نقاش شاعر است صامت و ساکت ، که با

صدا و آوا در پیوند نیست .

اندوه خاموش پاییز در ترکیب رنگهای نقاش گم میشود و به جای غم ، شور و نشاط می آفریند و حتی بیننده عادی را مبهوت زیبایی اش میکند .

رنگها ، از دیدگاه شاعر ، بار عاطفی و احساسی دارد و هر کدام از آنها نمادی از حالات و کیفیات طبع آدمی و بیانگر شکست و پیروزی ، غم و شادی ، وصل و هجران و از اینگونه تعارضات و تناقضات میباشد .

زردی رخساره پاییز که در برگ و سبزه و گیاه متجلی و آشکار است بار رخساره عاشق مهجور همسانی و همخوانی دارد . رنگ زرد نماد جدایی و فراق است . در پاییز شاعر بلبل از گل ، درخت از جامه سبز میوه دار و زمین از فرش زمردین خالیست .

دیدگاه نویسنده نیز شبیه شاعر است ، اما با اندکی تفاوت . نویسنده با واقعیت سروکار دارد ؛ ولی کمتر در اعماق پدیده ها نفوذ میکند و تخلیش در حد تصویرسازی و بازتاب واقعیت ها محصور میماند ؛ اما مرغ خیال و شهپر پرواز شاعر حکایتگر سوز و گداز درونی اوست و واقعیت انگیزه یی برای پرواز تخیل شاعر است ، و جنبه احساسی بالاتر دارد . آنها اگر شاعر انسان عارف باشد ؛ تا بلندی اقلیم اندیشگی ، تا اوج آسمانها عروج میکند .

شاعر عارف به کمک کلمه و واژه نردبانی میسازد که پله به پله خواننده شعرش را به بالا میکشد و درساز اندوهگانه پاییز آوای بیداری سرمی دهد

و با رشمه نوری دعا و نیایش جان آرزومند و مشتاقش را وصل آسمان نموده به ملاقات خدا میبرد .

موسیقی را برخی ها کاملترین هنرها میدانند ، گاهی موسیقی از دیگر هنرها ، بویژه شعر مدد میگیرد تا پیامش را عام فهم کند ؛ زیرا موسیقی از یک جهت شبیه ریاضی است ؛ ریاضی تلطیف شده که با هنر آمیخته باشد .

اما اصل پرسش اینجاست که پاییز و خزان در گوش و نگاه موسیقی دان چه بازتابی دارد . آیا در دانگیز است یا نشاط آور ، و از آنجاییکه موسیقی دان ، پیش از آنکه هنرمند باشد ، انسان است ، طبعا بازتاب نخستین نگاهش اندوه آفرین است ؛ اما اندوه شیرین و دلنواز ؛ زیرا موسیقی دان آگاه ، به هیچوجه با قانونمندی طبیعت در تضاد نیست . او میبیند که پاییز چیزهایی را با خود آورده که در فصول دیگر سال نیست . خش خش برگهای زرد درختان همراه با خیزش بادهای توفنده در موجودیت آسمان نیمه ابری و خاک آلود سبب میشود که سمفونی های جاودانه آفریده شود ، چونکه طبیعت فصول ، منبع الهام بخش و انگیزه اصلی

در کار های هنریست و چه زیباشباهتی ست کودکی ، جوانی ، میانسالی و پیری انسان را با چهار فصل طبیعت . موسیقی دان این سرشت و سرنوشت همسان را به هم قاطی میکند و با جوهر هنر می آمیزد و عصاره دریافت های روان پالایش یافته اش را در قالب موسیقی می ریزد .

موسیقی غم انگیز همانقدر پُر جذبیه و شور آفرین است که موسیقی شاد .

دیدگاه فلسفی پاییز را قانونمند میداند ؛ اما بدون آنکه فیلسوف این وجیزه را درک کند ورشته پیوندش را با فصول دیگر بداند ، همچنان درکمال بیدردی ادای دردمندی درمی آورد وخوشتن را در جایگاه بلند وبرتر ازدیگران می بیند ؛ درحالیکه اسیر نفس خود بودهوازلذت آزادی بی بهره است .

نگاه عارف رازگشاست وپرده در ونیزدرعین حال نیک بین وخوش منظر . اوکه به تولد مجدد رسیده ، کاشف اسرار نهان است .

نگاه عارف کشف حقیقت اشیاست . اودرهر صنعتی صانع را میبیند ودرهر نقشی نقاش را ودرهر زیبایی زیبارا .

خزان از نگاه عارف دردیف یکی از آفرینش های خدا وتجسمی از قدرت جهان آراست . واین نگاه عارفان ، سرآمد نگاه همه جهانیان است ، اینان گل سرسبد آفرینش وعصاره درخت خلقت اند . هستی برای چنین هدفی وساختن چنین فردی به گردش مدامشغول است تا چنین ذردانه درچنبره هستی ظهورکند وجهان ازآوای اوپُر شود .

وبرماست که اگر چنین عزیزی راییقتیم پاسش بداریم وخدمتش کنیم ، تا هرچه نامردمی وزشتی وپلشتی است درشعاع چنین ابرانسان زوال پذیرد وبه جای آن صداقت،طهارت ومحبت جاگزین شود .

زهی سعادت برملتی که قدر بزرگان ونیکان خود را درزمان حیات شان میدانند نه پس ازرفتن شان ازدردنیا وچنین ملتی همیشه پیروز وسرافرازاست .

هستند کسانی که از موسیقی اندوهگانه که رنگ وآوای پاییزی دارد ، بیشترلذت می برند تا از موسیقی شاد . بسیاری ها معتقد اند که موسیقی شاد لذت گذرا وموقتی دارد وشادی درپایانش اندوه می آورد ؛ اما موسیقی خُزن آور دوام بیشتر دارد واز وسعت وعمق دامنه داری برخوردار است .

به هر حال پاییز زیبایی های خودش را دارد که درکنار سایر هنرها ، نگاه تیزبین وگوش شنوای موسیقی دان نیز از آن بی بهره نیست ، بل انگیزه یی میشود برای کار خلاقانه او .

چه میتوان گفت از شگفتی حیرت زای دست قدرت که اینهمه معجون آفریده اوست وانسان مترجم ومفسر آن واین پلی ست که انسان را تا ژرفای حقیقت وتا خدا پیوند میدهد .

فیلسوف ، که رابطه قلبی وشهودی با اشیا وپدیده ها ندارد وخوب بلد است که چه گونه با کلمات بازی کند ، بدون اینکه خزان را بنگرد وبان پیوند عا طفی واحساسی برقرار کند ،درخلوت انزوای ازخود فرورفته اش به خلسه فرومیرود تا از ترکیب کلمات خشک ونامانوس اندیشه بیافد وبان ادای مخصوص به خوانندگان گیج تر ازخودش تحویل دهد .

یک تعریف قدیمی برای فیلسوف هست که ذکر آن در اینجا خالی از مفاد نخواهد بود ؛ گفته اند: " فیلسوف کسی ست که در تاریکی ترین شبها ، در اتاق تاریک ، با چشمان بسته به دنبال گربه سیاه میگردد ، گربه یی که در آن اتاق نیست . "

پلانت نشر اتحی

تایم	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه
۶/۰۰	پروگرام دینی	پروگرام دینی	پروگرام دینی	پروگرام دینی
۷/۰۰	اخبار	اخبار	اخبار	اخبار
۷/۱۰	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر
۸/۰۰	خبرونه	خبرونه	خبرونه	خبرونه
۸/۱۰	ادامه سلام صبح بخیر	ادامه سلام صبح بخیر	ادامه سلام صبح بخیر	ادامه سلام صبح بخیر
۹/۰۰	اخبار	اخبار	اخبار	اخبار
۹/۱۰	ورزش هفته	اردوي ملي	آینده سازان	کلکین
۹/۳۰	هر جا هر رنگ	میله - جهان حیوانات	زراعت - پولیس	جوانان
۱۰/۰۰	خبرونه	خبرونه	خبرونه	خبرونه
۱۰/۱۰	بحث هفته	مردم و مسولان - سریال	مباحثه	آینده شهر
۱۰/۴۰	ادامه بحث هفته	دستارود	جهان ما	کاروان حله
۱۱/۰۰	پشه نی و بلوچی	پشه نی و بلوچی	پشه نی و بلوچی	پشه نی و بلوچی
۱۱/۴۰	گزارش	گزارش	گزارش	گزارش
۱۲/۰۰	خبرونه	خبرونه	خبرونه	خبرونه
۱۲/۱۰	تندرستی	جسجوی حقایق	کورنی ژوند	سریال
۱۲/۳۰	دردرگذرنور	والعصر	پرسشهای دینی	قضا - بسوی نور
۱/۰۰	نورستانی	نورستانی	نورستانی	نورستانی
۱/۲۰	رنگین کمان	خواره او ترخه - مرچ سرخ	مجله تلویزیونی - مشعلداران	نقد و نظر
۲/۰۰	خبرونه	خبرونه	خبرونه	خبرونه
۲/۱۰	ساعتی با شما - کنسرت	مردم و موسیقی	هوا نوا	پرسشهای طبی - موسیقی محلی
۳/۰۰	ترکمنی و ازبیکی	ترکمنی و ازبیکی	ترکمنی و ازبیکی	ترکمنی و ازبیکی
۳/۴۰	کارتون	کارتون	کارتون	کارتون
۴/۰۰	اخبار	اخبار	اخبار	اخبار
۴/۱۰	آینده سازان	کلکین	کلکین	کلکین
۴/۳۰	آه واه	جوانان	شهر ما خاتمه ما	جهان حیوانات - راپور علمی
۵/۰۰	خبرونه	خبرونه	خبرونه	خبرونه
۵/۱۰	والعصر	پرسشهای دینی	قضا - بسوی نور	پرسشهای دینی
۵/۳۰	دستارود	ادامه پرسشهای دینی	د دروازوه ترشا	ادامه پرسشهای دینی
۶/۰۰	صدای آشنا	صدای آشنا	صدای آشنا	صدای آشنا
۷/۰۰	سریال	نیمه دیگر	سریال عشق پیری	بسوی خوشبختی
۷/۳۰	گزارش	گزارش	گزارش	گزارش
۸/۰۰	اخبار	اخبار	اخبار	اخبار
۹/۰۰	کاروان حله - مردم و مسولان	آینده شهر	انعکاس	اخبار
۹/۳۰	مجله - مشعلداران	فرهنگ مردم - کتاب	هفت شهر هنر - گذرگاه تبسم	اقتصاد
۱۰/۰۰	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی
۱۰/۱۰	سریال	سریال عشق پیری	نقد و نظر	تودی شیبی
۱۱/۰۰	لابلاي آرشیف	هوا و نوا	ورزش خارجی	سریال خارجی
۱۱/۴۰	زمزمه ها	اخبار	زمزمه ها	مردم و موسیقی
۱۲/۰۰	اخبار	سلام صبح بخیر	اخبار	اخبار
۱/۰۰	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر
۲/۰۰	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی
۲/۱۰	ساعتی با شما	مباحثه	آینده شهر	انعکاس
۲/۳۰	ادامه ساعتی با شما	کاروان حله - مردم و مسولین	فرهنگ مردم - کتاب	هفت شهر هنر - گذرگاه تبسم
۳/۰۰	پرسشهای طبی	سریال	نیمه دیگر	سریال
۳/۳۰	کنسرت	مجله - مشعلداران هنر	مردم و موسیقی	شهر ما خاتمه ما
۴/۰۰	ادامه کنسرت	گزارش	ادمه مردم و موسیقی	تودی شیبی
۴/۳۰	رهگذر نور	والعصر	پرسشهای دینی	قضا - بسوی نور
۵/۰۰	کورنی ژوند	ورزش هفته	جوانان	دستارود
۵/۳۰	اردوي ملي	آینده سازان	کلکین	کودک

تلویزیون ملی افغانستان

کتنوری	جمعه	پنجشنبه	چهار شنبه	تایم
دینی	پروگرام دینی	پروگرام دینی	پروگرام دینی	۶/۰۰
اطلاعاتی	اخبار	اخبار	اخبار	۷/۰۰
معلوماتی	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	۷/۱۰
اطلاعاتی	خبرونه	خبرونه	خبرونه	۸/۰۰
معلوماتی	ادامه سلام صبح بخیر	ادامه سلام صبح بخیر	ادامه سلام صبح بخیر	۸/۱۰
اطلاعاتی	اخبار	اخبار	اخبار	۹/۰۰
تعلیمی و تربیتی	فلم هنری برای اطفال و نوجوانان	نونهالان	کودک	۹/۱۰
معلوماتی و تربیوی	ادامه فلم اطفال	یسوی خوشبختی	شهرما خانه ما	۹/۳۰
اطلاعاتی	خبرونه	خبرونه	خبرونه	۱۰/۰۰
سیاسی - معلوماتی	لاپلای آرشیف	اقتصاد	تودی شیبی	۱۰/۱۰
معلوماتی	ادامه لاپلای آرشیف	نگاه - سینما	فرهنگ مردم - کتاب	۱۰/۴۰
محلی	پشه نی و بلوچی	پشه نی و بلوچی	پشه نی و بلوچی	۱۱/۰۰
خبری	گزارش	گزارش	گزارش	۱۱/۴۰
اطلاعاتی	خبرونه	خبرونه	خبرونه	۱۲/۰۰
معلوماتی	سریال - شما و تلویزیون	نیمه دیگر	انعکاس	۱۲/۱۰
دینی	سیرت النبی (ص)	درسهای ازقران	پرسشهای دینی	۱۲/۳۰
محلی	نورستانی	نورستانی	نورستانی	۱۲/۰۰
ادبی	پرسشهای دینی	چشم انداز - نیش نوش	هفت شهر هنر - گذر گاه تبسم	۱۲/۲۰
اطلاعاتی	خبرونه	خبرونه	خبرونه	۲/۰۰
تفریحی	هوا نوا	مردم و موسیقی	موسیقی ذوقی	۲/۱۰
محلی	بلوچی و ازبیکي	ترکمني و ازبیکي	ترکمني و ازبیکي	۳/۰۰
سرگرمی	کارتون	کارتون	کارتون	۳/۴۰
اطلاعاتی	اخبار	اخبار	اخبار	۴/۰۰
تعلیمی و تربیوی	میله - جهان حیوانات	هر جا هر رنگ	جهان ما	۴/۱۰
تربیوی و معلوماتی	کورنی ژوند	آه وا	زراعت - پولیس	۴/۳۰
اطلاعاتی	خبرونه	خبرونه	خبرونه	۵/۰۰
دینی	در رهگذر نور	سیرت النبی (ص)	درسهای از قران	۵/۱۰
ورزشی	اردوی ملی	ورزش هفته	ویکت - مستطیل سبز	۵/۳۰
اطلاعاتی	کاروان صدای آشنا - پرسشهای طبی	صدای آشنا	صدای آشنا	۶/۰۰
معلوماتی	سریال (رو برو با مردم)	تندرستی	سریال - شما و تلویزیون	۷/۰۰
خبری	گزارش	گزارش	گزارش	۷/۳۰
اطلاعاتی	اخبار	اخبار	اخبار	۸/۰۰
سیاسی معلوماتی	ساعتی باشما	در جستجوی حقایق	نگاه - سینما	۹/۰۰
ادبی - هنری	ادامه ساعتی باشما	خواره او ترخه - مرچ سرخ	رنگین کمان	۹/۳۰
اطلاعاتی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	۱۰/۰۰
اطلاعاتی - ادبی	بحث هفته (برختم هر ماه برنامه usid)	فلم هنری	صور خیال	۱۰/۱۰
تفریحی	کنسرت	ادامه فلم هنری	بزم غزل	۱۱/۰۰
ادبی - تفریحی	ادامه کنسرت	ادامه فلم هنری	ادامه بزم غزل	۱۱/۴۰
اطلاعاتی	اخبار	اخبار	اخبار	۱۲/۰۰
معلوماتی	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	۱/۰۰
اطلاعاتی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	۲/۰۰
معلوماتی	بحث هفته	سریال - شما تلویزیون	اقتصاد	۲/۱۰
تفریحی - معلوماتی	مرچ سرخ - خواره او ترخه	رنگین کمان -	چشم انداز - نیش نوش	۲/۳۰
معلوماتی - ادبی	تندرستی	سینما - نگاه	نقد و نظر	۳/۰۰
تفریحی	مردم و موسیقی	موسیقی ذوقی	یسوی خوشبختی	۳/۳۰
تفریحی	ادامه مردم و موسیقی	ادامه موسیقی ذوقی	گزارش	۴/۰۰
دینی	درسهای از قران	سیرت النبی (ص)	پرشهای دینی	۴/۳۰
معلوماتی	قوالی	پولیس - زراعت	ادامه پرسشهای دینی	۵/۰۰
تربیوی	ورزش هفته	مستطیل سبز - ویکت	نونهالان	۵/۳۰

پلان نشراتی

سه شنبه	دوشنبه	یکشنبه	شنبه
۴۵۸ فرم رامپورده ملی و معرفی نشرات رادیو	۴۵۸ فرم رامپورده ملی و معرفی نشرات رادیو	۴۵۸ فرم رامپورده ملی و معرفی نشرات رادیو	۴۵۸ فرم رامپورده ملی و معرفی نشرات رادیو
۵ از تلاوت و ترجمه کلام الله مجید	۵ از تلاوت و ترجمه کلام الله مجید	۵ از تلاوت و ترجمه کلام الله مجید	۵ تلاوت و ترجمه کلام الله مجید
۵۴۲ در سهای از حدیث شریف	۵۴۲ نبوی ملطری	۵۴۲ سیرت النبی (ص) خپرونه	۵۴۲ سیرت لقبی (ص) خپرونه
۶۰۰ پیام صیگاهان	۶۰۰ پیام صیگاهان	۶۰۰ پیام صیگاهان	۶۰۰ پیام صیگاهان
۶۳۰ صبح بخیر افغانستان	۶۳۰ صبح بخیر افغانستان	۶۳۰ صبح بخیر افغانستان	۶۳۰ صبح بخیر افغانستان
۷۳۰ کورنی ژوند	۷۳۰ کورنی ژوند	۷۳۰ کورنی ژوند	۷۳۰ کورنی ژوند
۸۰۰ اخبار پښتو	۸۰۰ اخبار پښتو	۸۰۰ اخبار پښتو	۸۰۰ اخبار پښتو
۸۰۵ نزلخواب تا الوصیت	۸۰۵ نزلخواب تا الوصیت	۸۰۵ نزلخواب تا الوصیت	۸۰۵ نزلخواب تا الوصیت
۸۳۰ لنگ مخنځ	۸۳۰ سیمای شاهر در آینه شعر	۸۳۰ تصویر شریف	۸۳۰ نضای جوانان
۹۰۰ اخبار دري	۹۰۰ اخبار دري	۹۰۰ اخبار دري	۹۰۰ اخبار دري
۹۰۵ سنسولاین و رادیو افغانستان	۹۰۵ اسلام و نظام خانواده	۹۰۵ نمشواتو چرکي غیر	۹۰۵ افغانستان امروز
۹۰۳۰ از آرشیف نشراتی رادیو	۹۰۳۰ اخبار پښتو	۹۰۳۰ یکه بلرل دو غلر مند	۹۰۳۰ نیلن ونوش
۱۰۰۰ اخبار پښتو	۱۰۰۰ نشست هفته	۱۰۰۰ اخبار پښتو	۱۰۰۰ اخبار پښتو
۱۰۰۵ در آینه هنر	۱۱۰۰ اخبار دري	۱۰۰۵ رادیو صدای مردم	۱۰۰۵ رادیو صدای مردم
۱۱۰۰ اخبار دري	۱۱۰۵ آهنگهای فرمیشی	۱۱۰۰ اخبار دري	۱۱۰۰ اخبار دري
۱۱۰۵ حرف خوش اهلک خوش	۱۲۰۰ اخبار پښتو	۱۱۰۵ فیسرت، خنر ملدن داخلی و خارجی	۱۱۰۵ تحفه از آرشیف
۱۲۰۰ اخبار پښتو	۱۲۰۵ آموزش قرآن کریم	۱۲۰۰ اخبار پښتو	۱۲۰۰ اخبار پښتو
۱۲۰۵ سروی به روز نماز و تاریخ اسلام	۱۲۰۳۰ اذان نماز پښتین و التوار الهی	۱۲۰۵ سروی به روز نامه مارغیان و سحر	۱۲۰۵ سروی به روزنامه نسای تاریخ اسلام
۱۲۳۰ اذان نماز پښتین و التوار الهی	۱۲۰۰ اخبار دري	۱۲۳۰ اذان نماز پښتین و التوار الهی	۱۲۳۰ اذان نماز پښتین و التوار الهی
۱۰۰۰ اخبار دري	۱۰۰۰ موسیقی اماتور	۱۰۰۰ اخبار دري	۱۰۰۰ موسیقی غزل
۱۰۰۰ موسیقی غزل	۱۰۳۰ برنامه های صدای هموطن	۱۰۰۰ موسیقی	۱۰۳۰ برنامه های صدای هموطن
۱۰۳۰ برنامه های صدای هموطن	۱۰۰۰ اخبار پښتو	۱۰۳۰ برنامه های صدای هموطن	۱۰۳۰ اخبار پښتو
۲۰۰۰ اخبار پښتو	۳۰۵ اعلاتات	۲۰۰۰ اخبار پښتو	۳۰۵ اعلاتات
۴۰۵ اعلاتات	۳۰۳۰ دانش بزرگپست	۳۰۵ اعلاتات	۳۰۳۰ سبکی خبری
۳۰۳۰ دانش بزرگپست	۵۰۰ اخبار دري	۳۰۳۰ لوی شی چی پوی شی	۳۰۳۰ زراعت و مالداری
۵۰۰ اخبار دري	۵۰۵ دنیایی اطفال	۵۰۰ اخبار دري	۵۰۰ یاد نامه مردان خدا
۵۰۵ جوانه ها	۵۰۳۰ از روی ملی	۵۰۵ نشست هفته	۵۰۳۰ سره میادنت
۵۰۳۵ زراعت و مالداری	۶۰۰ ماینام مویه خیر افغانستان	۶۰۰ ماینام مویه خیر افغانستان	۶۰۰ ماینام مویه خیر افغانستان
۶۰۰ ماینام مویه خیر افغانستان	۷۰۰ اخبار پښتو و تبصره	۶۰۰ اخبار پښتو و تبصره	۷۰۰ اخبار پښتو و تبصره
۷۰۰ اخبار پښتو و تبصره	۷۳۰ گزارشها و گفتگو ها	۷۳۰ ما و محیط زیست ما	۷۳۰ زیر آسمان خپود
۷۳۰ آهنگهای مطلی	۸۰۰ اخبار دري و تبصره	۸۰۰ اخبار دري و تبصره	۸۰۰ اخبار دري و تبصره
۸۰۰ اخبار دري و تبصره	۸۰۳۰ د دریازو لژنسا	۸۰۳۰ ما و خنبر - ما - مفاخره جبین (مستغرب)	۸۰۳۰ ما و جهان ما
۸۰۳۰ مائشونده گان	۹۰۰ پرنیان	۹۰۰ ما و صحت ما	۹۰۰ پانسانان صلح و امنیت
۹۰۰ میراثهای گرانبها	۹۰۳۰ داستنهای نیاپاله دار	۹۰۳۰ داستنهای نیاپاله دار	۹۰۳۰ داستنهای نیاپاله دار
۹۰۳۰ آهنگهای انتخابی	۱۰۰۰ اخبار پښتو	۱۰۰۰ اخبار پښتو	۱۰۰۰ اخبار پښتو
۱۰۰۰ اخبار پښتو	۱۰۰۵ ستاره های از کهنستان موسیقی	۱۰۰۵ گلچینه سخن	۱۰۰۵ موسیقی کلاسیک
۱۰۰۵ زمزمه های شهبانگام	۱۱۰۰۰ سیمای شاهر در آینه شعر	۱۱۰۰۰ بزم غزل	۱۱۰۰۰ بزم غزل
۱۱۰۰۰ جلوه گاه ذوق	۱۱۰۵۵ دهلیه	۱۱۰۵۵ دهلیه	۱۱۰۵۵ دهلیه
۱۱۰۵۵ دهلیه	۱۲۰۰۰ سروی ملی و حکم نشرات	۱۲۰۰۰ سروی ملی و پایان نشرات	۱۲۰۰۰ سروی ملی و حکم نشرات
۱۲۰۰۰ سروی ملی و حکم نشرات			

رادیو افغانستان

چهارشنبه

۴ر۵۸	آر.م. رادیوسرود ملي و معرفی نشرات رادیو
۵ر۲	تلاوت کلام الله مجید
۵ر۴۲	سیرت النبی (ص) خپرونه
۵ر۴۲	نېوې منقلوې
۴ر۰۰	پېام صېگاهان
۴ر۳۰	صبح بخیر افغانستان
۷ر۳۰	کورني ژوند
۸ر۰۰	اخبار پښتو
۸ر۵	از خواب تا واقعیت
۸ر۳۰	میراثهای گرانبها
۹ر۰۰	اخبار دري
۹ر۵	پسوي باز سزاي
۹ر۳۰	هلمند او د هلمه يادونه
۱۰ر۰۰	اخبار پښتو
۱۰ر۵	رادیو صدای مردم
۱۱ر۰۰	اخبار دري
۱۱ر۵	ترانه جا و سطنها
۱۲ر۰۰	اخبار پښتو
۱۲ر۵	مروري به روز ناسها و ترخ اسعار
۱۲ر۳۰	اذان نماز پېښور و نور الهي
۱ر۰۰	اخبار دري
۱ر۵	موسیقی - رنگارنگ
۱ر۳۰	پرنامه های صدای هموطن
۲ر۰۰	اخبار پښتو
۳ر۵	اعلانات
۳ر۳۰	دانش بزرگپست
۵ر۰۰	اخبار دري
۵ر۵	صحت برای همه
۶ر۳۰	پوليس خدمتگار جامعه
۶ر۰۰	مانیام مویه خیر افغانستان
۷ر۰۰	اخبار پښتو و تبصره
۷ر۳۰	در گذرگاه اندیشه
۸ر۰۰	اخبار دري و تبصره
۸ر۳۰	جامعه و قانون
۹ر۰۰	صفحه از تاریخ
۹ر۳۰	در امتداد شب
۱۰ر۰۰	اخبار پښتو
۱۰ر۵	آهنگهای فلکلواریک
۱۱ر۰۰	آزهر چمن سمنی
۱۱ر۵۵	دعایه
۱۲ر۰۰	سرود ملي و ختم نشرات

پنج شنبه

۴ر۵۸	آر.م. رادیوسرود ملي و معرفی نشرات رادیو
۵ر۲	تلاوت و ترجمه کلام الله مجید
۵ر۳۲	سیرت النبی (ص) خپرونه
۵ر۴۲	تفسیر شریف
۴ر۰۰	پېام صېگاهان
۴ر۳۰	صبح بخیر افغانستان
۷ر۳۰	کورني ژوند
۸ر۰۰	اخبار پښتو
۸ر۵	از خواب تا واقعیت
۸ر۳۰	پېام سرپاز
۹ر۰۰	اخبار دري
۹ر۵	صفحه از تاریخ
۹ر۳۰	گزیده های از نشرات رادیو
۱۰ر۰۰	اخبار پښتو
۱۰ر۵	رادیو صدای مردم
۱۱ر۰۰	اخبار دري
۱۱ر۵	کاروان حله
۱۲ر۰۰	اخبار پښتو
۱۲ر۵	پانځ به مسائل ديني
۱۲ر۳۰	اذان نماز ظهر و آواز الهي
۱ر۰۰	اخبار دري
۱ر۵	از آرشیف نشرات رادیو
۱ر۳۰	پرنامه های صدای هموطن
۲ر۰۰	اخبار پښتو
۳ر۵	اعلانات
۳ر۳۰	دانش بزرگپست
۵ر۰۰	اخبار دري
۵ر۵	وزدن
۵ر۲۰	ژن و جامعه
۵ر۳۵	اصلاحات اداری
۶ر۰۰	مانیام مویه خیر افغانستان
۷ر۰۰	اخبار پښتو و تبصره
۷ر۳۰	چام جم
۸ر۰۰	اخبار دري و تبصره
۸ر۳۰	وحدت ملي
۹ر۰۰	اضرباز مواد مخدر
۹ر۳۰	رادیو درام
۱۰ر۰۰	اخبار پښتو
۱۰ر۵	ژمزمه های شهننگام
۱۱ر۰۰	موسیقی
۱۱ر۵۵	دعایه
۱۲ر۰۰	سرود ملي و ختم نشرات

جمعه

۴ر۵۸	آر.م. رادیوسرود ملي و معرفی نشرات رادیو
۵ر۲	تلاوت و ترجمه کلام الله مجید
۶ر۲	سیرت النبی (ص) خپرونه
۶ر۳۰	پېام صېگاهان
۷ر۳۰	صبح بخیر افغانستان
۸ر۳۰	موزیلا کم
۹ر۰۰	اخبار پښتو
۹ر۵	دقیقې کتاب - مشطداران سخن (مقتوب)
۹ر۳۰	انځنه ادبیه (دجمنې دلي مقتوب)
۱۰ر۰۰	رادیوئی مجله
۱۱ر۰۰	اخبار دري
۱۱ر۵	از هر چمن سمنی
۱۲ر۰۰	اخبار پښتو
۱۲ر۵	پسوي نور و اذان نماز ظهر
۱۲ر۳۵	صدای منبر
۱ر۰۰	موسیقی کوالی
۱ر۳۰	پرنامه های صدای هموطن
۲ر۰۰	اخبار پښتو
۳ر۵	اعلانات
۳ر۳۰	سپهني خبري
۵ر۰۰	اخبار دري
۵ر۵	دیری مجلس
۵ر۳۰	پرنامه اطفال
۶ر۰۰	مانیام مویه خیر افغانستان
۷ر۰۰	اخبار پښتو و تبصره
۷ر۳۰	صدای معارف
۸ر۰۰	اخبار دري و تبصره
۸ر۳۰	موسیقی
۹ر۰۰	افغانستان و جهان
۹ر۳۰	موسیقی
۱۰ر۰۰	اخبار پښتو
۱۰ر۵	ژمزمه های شهننگام
۱۱ر۰۰	رادیوئی مجله
۱۱ر۵۵	دعایه
۱۲ر۰۰	سرود ملي و ختم نشرات

د غر چینه

مور پرته له ځنډه په «خپل کلي» کې يو.

د غر په عمر زاړه او پاخه

غر اصیل دی، نور اصیل دی، غر او نور د انرژۍ د نه پیژندلې سمندر لاره-پوهه له ځان سره لري.

زما او ستاسو دا نړۍ، ستوري، لمر، سیندونه، کبان او هستي ځکه ژوندي دي چې غر او رڼا را اوري.

مور د غر او رڼا عاشقانه انرژۍ په حرکت او څپه راوستي یو. او لاره هم پرته له ځنډه په «کور» ورسپره ده؛

ځنډ یوازې په ذهن کې دی.

روح نه ځنډېږي.

روح د خدای دی.

او خدای شته؛ زیات نه تشریح کېږي.

خدای نه تشریح دی، نه تفسیر؛ خدای دی.

غرمینه او بنکلا ده. غر ژوند او بقا ده.

مور دغر په عمر زاړه او پاخه یو.

مور غر جوړ کړي غر مو لوړوي.

زموږ گامونه د غر په اندازه ارت او لوړ کرل شوي.

مور دغر څېره او ننداره او سورلی یو.

زموږ جسم، زموږ حواس، ذهن ټول

د زمان او مکان په پولو کې ولاړ دي؛ خو غر د زمان او مکان دېوال څېرې کوي. غر تر هرڅه وځي، الوزي.

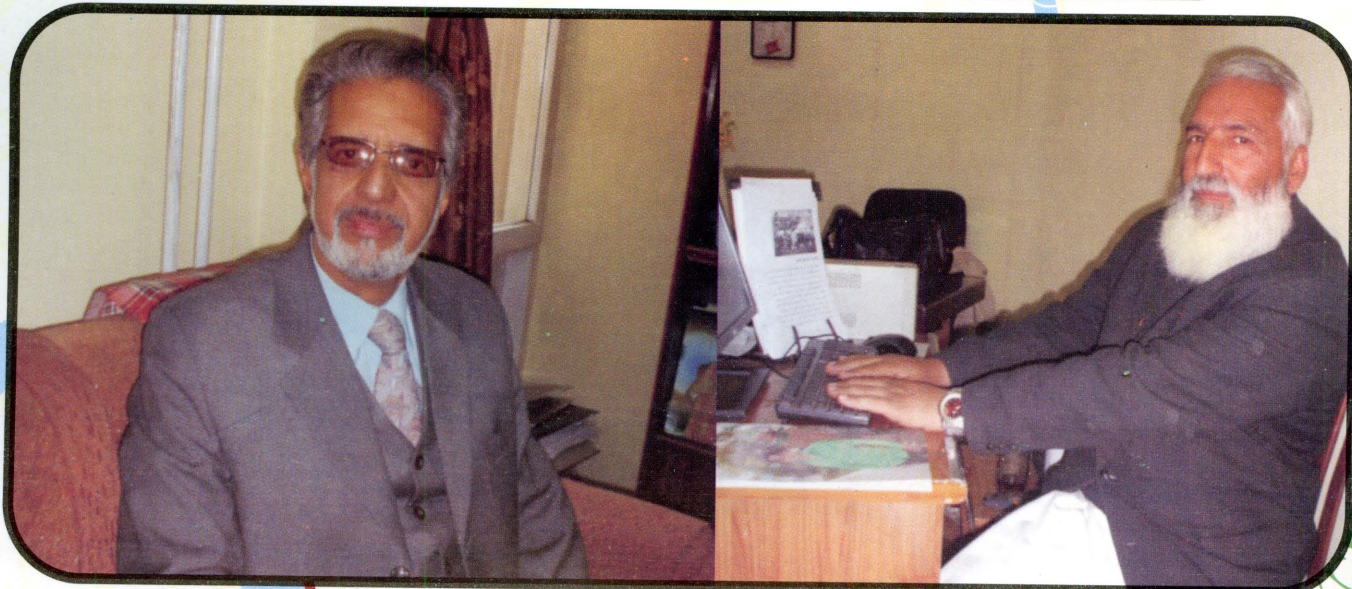
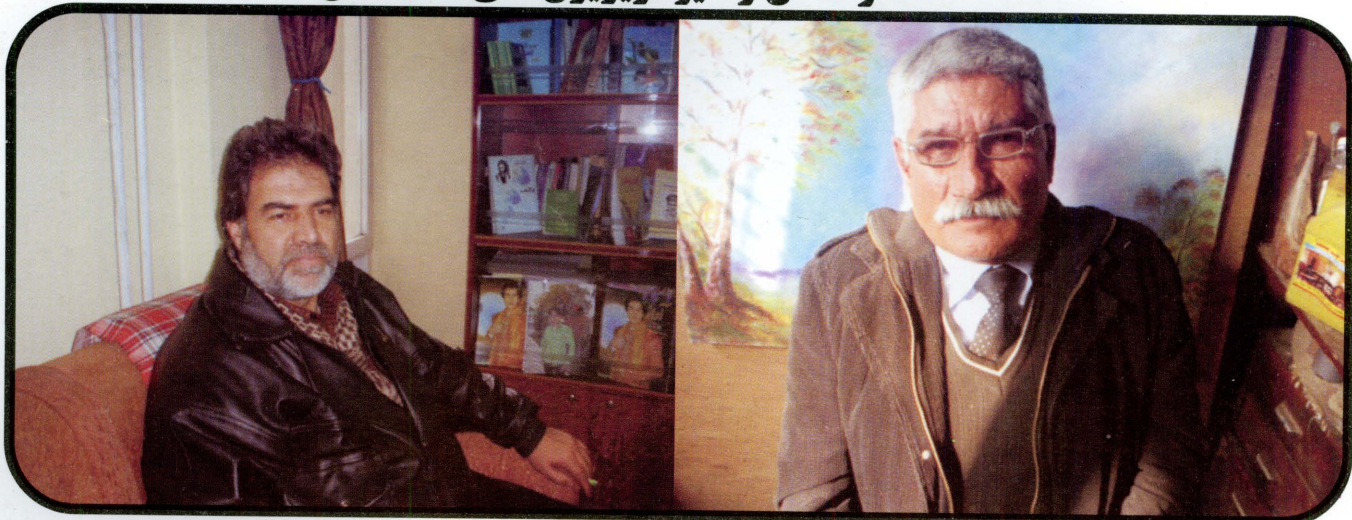
غر تر زمان مشر او تر مکان ارت دی؛ نو راځئ زره غر ته ورکړو.

راځئ هغه اصل غر پسې د خیال په سترگه ووځو.

راځئ دننه ولاړشو، په زړونو کې دیره شو او واورو، چې غر د چا نښه او نوم دی؟

کارمندان رادیو تلویزیون ملی افغانستان

ACKU

Juluo

HE

8700.9

الف 77

ت 29

دوسری اوجو کریم شاعر استاد نصیر اللہ حافظ
اولیہ احمدی ہاآواز مجلی مسوولہ مدیرہ

جانب : مطابع آزادی